ЭРТАГА — БУТУНИТТИФОҚ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ХОДИМЛАРИ КУНИ

БАЙРАМИНГИЗ МУБОРАК, АЗИЗ ДЕҲҚОНЛАР!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

8 ОКТЯБРЬ 1966 й. 1-йил чиқиши. ШАНБА № 86. БАҲОСИ 2 ТИЙИН

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ПАХТАКОРНИНГ ЎНГ ҚЎЛИ

«Ўзбекистон» номли тўрт қаторли қудратли терим машинасини ҳозирги кунда пахтакорнинг ўнг қўли деб атамоқда. Чиндан ҳам унинг олдига тушадиган бирорта машина ҳеч қайси мамлакатда яратилган эмас.

«Ташсельмаш» заводи бундай машинадан 25 тасини шу йилнинг ўзида ишлаб чиқарди. Улар Озарбайжон, Қозоғистон, Туркманистон, Тожикистон, Қирғизистон республикаларига синаб кўриш учун жўнатилди. Бу машиналарнинг яна бир нечаси Ўзбекистон далаларида жавлон уряпти.

Бугун завод конвейеридан 25 та пахта териш машинаси туширилди. Корхона коллективи бугунгача 5455 та пахта териш машинасини пахтакор дўстларига ҳадя қилди.

Корхона коллективининг меҳнати фақатгина машина чиқариш билан белгиланмайди. Улар айни долзарб кунлар бошланганда ремонтчилар бригадалари ташкил қилиб, механизаторлар хузурига сафарбар этилади. Ана шундай бригадалардан бири бугун Сирдарё областига етиб борди. Бригадада конструктор, механик ва бошқа касб эгалари бор. Улар ўзлари билан бирга етарли миқдорда эҳтиёт қисмларни олиб боришди.

БУГУНГИ ЯНГИЛИКЛАР

Лубкорнинг мададкори

Тошкентдаги «Ташхимсельмаш» заводи лубкорларга ажойиб совға тайёрлади. Канопни тозалайдиган янги машина яратилди. Бу янги машина лубкорнинг меҳнатини жуда ҳам енгиллаштиради. Бундай машинадан 200 донаси ишлаб чиқарилди ва лубкор хўжаликларга етказиб берилди.

Корхонада бугун пуркагич машиналардан 15 таси тайёрланди. Улар янги маркали механизмлардир. Ишлаб чиқариш қуввати ҳақида гап кетганда, у олдинги машинадан икки баравар унумлироқ ишлайди.

КОНВЕЙЕРДАН ДАЛАГА

Ўтган ойда «Ташавтомаш» заводи коллективи пахтани қоп-қанорсиз ташиш учун 83 та етти тонналик пахта ташиш ва 2635 та тўрт тонналик трактор прицеплари тайёрлади. Куба Республикасининг буюртмаси билан 100 прицеп юборилди.

Октябрь ойида корхона конвейеридан яна 2720 машина далаларга юборилади.

ПЛАНГА ҚЎШИМЧА

Бу йил Тошкент асбобсозлик заводининг коллективи қишлоқ меҳнаткашлари учун пландаги 310 минг секатор ўрнига 346 минг секатор юборди. Октябрь ойида корхона яна 42 минг секатор тайёрлайди. Шунингдек, қишлоқ хўжалик ходимлари учун яна янги маҳсулот — дарахт бутайдиган асбоблар ишлаб чиқаришга киришилди.

Қишлоқ хўжалиги ходимлари куни байрамини пахта териш машиналарининг механик ҳайдовчилари ҳам катта муваффақиятлар билан кутиб олмоқдалар. «1-Пискент» совхозининг илғор механик ҳайдовчиси комсомол аъзоси Ёмонқул Мирзаев ҳам меҳнатда катта муваффақиятларни қўлга киритмоқда.

Суратда: механизатор Ё. Мирзаев. А. МАЛЬЦЕВ фотоси.

ШАҲАР — ҚИШЛОҚҚА

Республикамизнинг бепоён далаларини кезиб, деҳқон Бобонинг тунги ҳикояларини эшитиб, ариқларда шалдираб оқаётган сувлардан мириқиб ичганмисиз? Йўлларда турна қатор бўлиб «оқ олтин», гўшт, сут, ёғ, сабзавот ва мева маҳсулотлари олиб кетаётган машина карвонлари, қичқириб-пишқириб елаётган поездлар, ғувиллаб учаётган кумуш қанот самолётларни кўрганмисиз? Уларнинг ҳаммаси шаҳарга қишлоқ хўжалик маҳсулотларини келтиради, эл дастурхони учун етиштирилган ноз-неъматларни элтади. Шаҳардан эса деҳқонларга зарур бўлган саноат моллари, қишлоқ хўжалик машиналари, тракторлар ва бошқа ускуналарни ташийди.

Бугунги кунда қишлоқлар билан шаҳарлар, деҳқонлар билан ишчилар ўртасидаги алоқа айниқса мустаҳкамланди. Бу дўстлик иплари нақадар узвий чамбарчас боғланганлиги пойтахтимиз бошига тушган мусибат кунларида янада яққолроқ сезилди. Ўзбекистон пойтахтига ёрдам қўлини чўзиб унинг аҳолиси дастурхонига ҳисса қўшмаган бирорта район ёки область йўқ, десак ёлғон бўлмайди.

Шу кунларда пахтакорлар бирин-кетин йиллик мажбуриятни бажариб, яна қўшимча мажбурият олаётган дақиқаларида минглаб студентлар, ишчилар ва инженер-техник ходимлар пахта далаларида мўл ҳосилни йиғиштириб олишга ҳисса қўшмоқдалар.

Шаҳар меҳнаткашлари бундан ташқари қишлоқ хўжалик ходимларига турли машина, ускуна ва машиналар учун запас қисмлар, минерал ўғитлар етказиб бермоқда. Биз пойтахт корхоналари қишлоқ хўжалик ишига қанчалик ҳисса қўшаётганлигини билиш мақсадида заводлар маъмуриятига мурожаат қилдик. Қуйида ана шу саволга берилган жавобларни босамиз.

МАШИНАСОЗЛАР СОВҒАСИ

Ўзбекистон қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари йил сайин республикамиз районлари ва қардош республикаларга минглаб қишлоқ хўжалик машиналарини етказиб бермоқда. Корхона маҳсулоти чет элларда, айниқса мустамлакачилик исканжасидан қутулиб, озодликка эришган мамлакатларда катта баҳоланмоқда. Завод бу йил ҳам деҳқонларга кўпгина машина ва ускуналар етказиб берди.

— Корхонамиз ўтган 9 ой мобайнида пахтакорларга 4857 чигит экиш сеялкаси, 1857 кўсак чувиш машинаси, 3859 пахта йиғиш машинасини тайёрлаб берди, — дейди «Ўзбексельмаш» заводи ишлаб чиқариш бўлимининг бошлиғи Арнольд Михайлович Разумовский мухбиримиз билан суҳбатда. — Бундан ташқари янгидан ўзлаштирилган ва колхозчилар томонидан яхши баҳо берилаётган 75 та пахта йиғиш машиналарини ҳам юборди.

Корхона деҳқонларга фақат машиналар юборибгина қолмай, балки у машиналар учун запас қисмларни ҳам тайёрлаб беради. Тўққиз ой мобайнида запас қисмлар тайёрлаш плани 110 процент бажарилиб, қишлоқ меҳнаткашларига 789 минг сўмлик маҳсулот юборилди.

Корхонада сентябрь ойи плани ҳам ортиғи билан бажарилди. Бир ойда деҳқонлар ўз шаҳарлик дўстларидан 524 чигит экиш сеялкаси, 205 кўсак чувиш машинаси ва 345 пахта йиғиш машинасини олишди. Коллектив Улуғ Октябрь Социалистик Революциясининг 50 йиллиги шарафига юксак мажбурият олиб, социалистик мусобақани кучайтириб юборди.

ДЕҲҚОНЛАРГА ТРАКТОРЛАР

Пойтахт трактор йиғув заводи республикамиздагина эмас, балки Иттифоқимизда ҳам йирик корхоналардан ҳисобланади. Республикамизнинг қайси бурчаги, қайси қишлоғи, қайси даласига борманг, ҳамма ерда гуриллаб ер ҳайдаётган, қўриқ очаётган, шудгор қилаётган, мола босаётган тракторларни кўрасиз. Корхона бу йил ҳам деҳқонларга янги тракторларни ўз вақтида етказиб бериб, мўл ҳосил етиштиришга салмоқли ҳисса қўшди. Завод маҳсулот ишлаб чиқариш бўлимининг бошлиғи Борис Фёдорович Тугерозов мухбиримиз билан суҳбатда шундай деди:

— Корхонамиз тўққиз ойлик планни муддатидан олдин бажарди. Пландаги 13950 трактор ўрнига 14042 трактор йиғиб, колхоз-совхозларга юборди. Деҳқонлар бу йил корхона ишчиларидан кўпгина қисмлари ўзгартирилган, ишлаш муддати оширилган машиналарни олди.

Завод сентябрь ойининг ўзидагина Иттифоқимизнинг турли районларига 1650 машина юборди. Тракторларни йиғишда айниқса маҳсулотни тежаш ва ишлаб чиқариш процессларини автоматлаштириш ҳамда механизациялаштиришга катта аҳамият берилмоқда. Ишчилар йиллик планни ҳам муддатидан олдин бажариш учун цехлар ва бригадалараро социалистик мусобақаларни кучайтириб юбордилар.

ДЕҲҚОН МЕҲНАТИНИНГ МЕВАЛАРИ

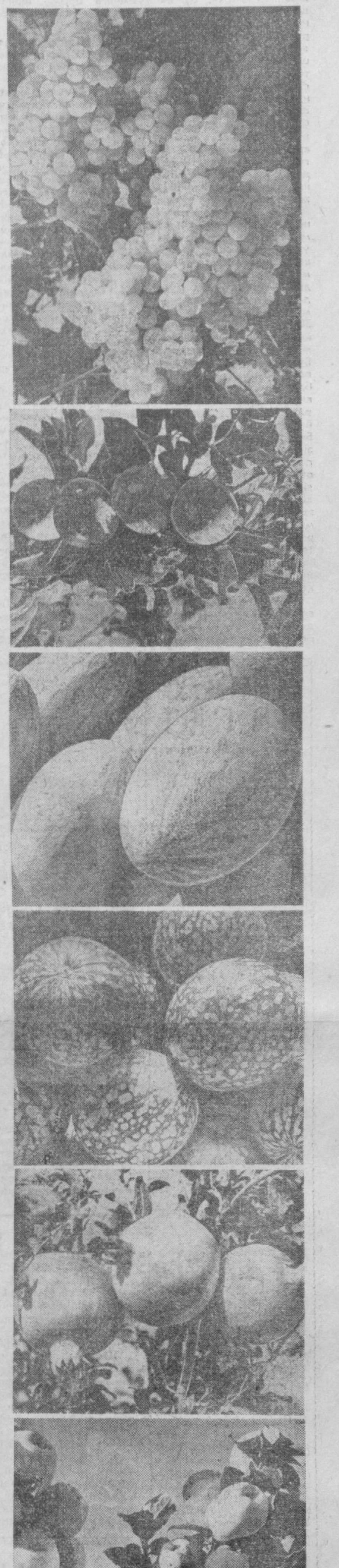

ТАНТАНАЛИ ЙИҒИЛИШ

Қўли гул боғбон, миришкор пахтакор, уста чорвадор, чевар пиллакор, заҳматкаш шоликор, улуғ айёмингиз, байрамингиз муборак бўлсин!

Сизлар бугун Ватанга, халқимизга баракали меҳнатингиз ҳақида ҳикоя қилиб берасиз, ютуқларингизни намойиш қиласиз. Бугун ҳамма ерда «Баракалла, ҳорманг энди асл деҳқон» деган сўзлар салом аликнинг дебочаси бўлади.

Мана бугун Алишер Навоий номли опера ва балет театрининг муҳташам биноси сизни ўз қучоғига чорлайди. Тошкентга оқшом қўниши билан бу ерга сизларни табриклагани ва муборакбод этгани меҳнаткашлар тўпланадилар. Бу байрам кунида Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министри ўртоқ Н. Ж. Худойбердиев Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик ходимларининг куни ҳақида доклад қилади.

Шундан кейин Ўзбекистон санъат усталари қишлоқ хўжалик илғорларига аталган катта байрам концертни намойиш қиладилар.

АКМАЛ ИКРОМОВ НОМЛИ СОВХОЗДА

Сирдарёдаги бу хўжалик азаматлари 7,5 минг гектар майдонда «оқ олтин» етиштирдилар. Ҳозир хўжалик далаларида пахтакорлар билан ёнма-ён туриб ишлаётган Тошкент Давлат политехника институтининг 4000 га яқин студентини кўриш мумкин.

Бугун студентлар хирмонга 240 тонна пахта тўкдилар.

Бугунгача азамат студентларнинг терган пахталари 1500 тоннадан ошиб кетди.

САНЪАТКОРЛАР ХИЗМАТДА

Бугун Ўзбекистон Давлат филармониясининг халқ чолғу асбоблари оркестри Китоб пахтакорлари ҳузурида бўладилар. Хонанда ва созандалар уларга байрам концертини қўйиб берадилар. Бу оркестр ҳозирнинг ўзидаёқ Қашқадарёда 20 дан ортиқ концертлар берди. Санъаткорлар ўзларининг номерлари билан Сурхон пахтакорларини ҳам хушнуд қиладилар.

Бугун Пўлатжон Раҳимов бошчилигидаги ўзбек эстрада бригадаси Фарғона сафари тараддудини кўрди. Бригада махсус концерт программаси тайёрлади. Яна бир эстрада бригадаси эса Самарқанд ва Бухоро областлари бўйлаб 20 дан ортиқ концерт бериш учун жўнаш арафасида турибди.

ОБ-ҲАВО

Шу неча кундузда Тошкентда ҳавонинг булутли бўлиши кутилади, ёғингарчилик бўлмайди. Шимолий-ғарбдан секундига 7-12 метр тезликда шамол эсиб туради. Кечаси 9-11, кундузи 21-23 даража иссиқ бўлади.

ДОРИ-ДАРМОНЛАР

Тошкент фармацевтика заводининг директори ўртоқ Султон Қоплонович Исломбеков бугун редакциямизга телефон қилиб, қуйидагиларни маълум қилди.

— Бугун қўли гул доришуносларимиз колхозчилар учун дори-дармон қутичаларининг 2 минг донасини ишлаб чиқарди. Бу деҳқонлар байрамига муносиб совға бўлади. Бу қутичалар ичида 25 хил шифобахш дорилар жойлаштирилган.

Бундай қутичалардан бу йил биз 70 минг донасини чиқариб, дала меҳнаткашларига армуғон этдик.

ТОШКЕНТ КУНДАЛИГИ

Тошкентдаги зилзила оқибатларини тугатиш Республика ҳукумат комиссияси кеча қуйидагиларни маълум қилди:

6 октябрга қадар бошпанасиз қолган оилалардан **6 МИНГ 35** таси янги уйларга жойлаштирилди. Шундан 11 оила куни кеча ҳовли тўйи ўтказди.

7210 оила ётоқхоналар ва жамоат биноларида истиқомат қилмоқда.

9743 оилани уй-жойи зилзиладан шикастланмаган хонадонлар ўз бағрига олди. Шундан 6 оила куни кеча саховатли қалб эгалари паноҳига кўчиб кирди.

Зилзиладан шикастланган квартиралар зудлик билан ремонт қилинмоқда. Кечаги кунга қадар **29886** оила капитал ремонт қилинган квартираларга кўчиб кирди. Шундан 672 оила кейинги икки-уч кун ичида жойлашди.

7956 оила бошқа шаҳарларга кўчиб кетди.

5695 оила якка тартибда уй-жой қуриш учун ер участкалари олди.

КУЗ КЕЛИБДИ, КУЗ...

Сезяпсизми?... Эрта кўкламдан бери ҳомиладор оналардай чуқур-чуқур нафас олиб, яратиш тараддудида ёнган ер устида қаҳрабо либосини кийиб охиста одимлаб юрган шарпани сезяпсизми? Жимгина хаёлга чўмган боғлар аро кезган ҳавонинг сокин шивир-шивирини эшитяпсизми? Ойдин кечалари, беадад осмоннинг бир бурчидан учиб ўтаётган турналарнинг ўйчан қийқириқларини эшитяпсизми?

Қулоқ солинг... Куз келибди, куз...

Тонг саҳарлари майсалар қулоғига илинган шудринг исирғаларни, қатлам-қатлам пат булутларга эргашиб осмонда кезиб юрган мезбонларни кўряпсизми?

Қаранг. Куз келибди...

Пешинлари ариқчалардаги шишадек тиниқ тўлқинларнинг чил-чил бўлаётганини, пастак пахса деворлар ортидан мўралаётган ҳусайниларнинг жилвасини кўряпсизми?

Оқшомлари салқин ҳавода кезаётган ананас исини, олмалар бўйини сезяпсизми?

— Куз келибди, куз...

Ажиб, хаёлчан фаслда ким нималарни ўйламайди? Ҳавода кезган мезонлар кимнингдир чеккасига қўнади. Кимдир олис, жуда олис ерларда қолиб кетган баҳорини эслайди. Кимнингдир шудринг томчисидай покиза баҳори энди бошланади...

Заъфарон либос кийган куз оҳиста-охиста одимлайди-ю, табиат қўйнида туғилиш байрами, ҳосил тўйи бошланиб кетади.

Доно кўзларида табассум қалқиган саҳий бобо — деҳқон олтин дастурхонини ёзиб тўй бошида кутиб олади сизни.

Қулоқ солинг, қаҳрабо, ҳассасини унсизгина кўтариб босиб келаётган шарпанинг овозини аниқ эшитасиз. Бирдан юрагингиз орзиқиб кетади.

— Куз келибди, куз...

Ўткир ҲОШИМОВ.

ДЕҲҚОНЛАР БАЙРАМИ ШАРАФИГА

Бухоро области хўжаликларининг чорвачилик фермалари жун сотиш йиллик планини бажардилар. Давлатга 52,6 минг центнердан кўпроқ жун сотилди. Бу эса, ўтган йилнинг шу вақтигача сотилган жундан 1 минг центнер кўпдир. Чорвадорлар жун тайёрлашни тез суръатлар билан олиб бормоқдалар.

Ҳозирдаёқ республиканинг беш области — Сирдарё, Тошент, Сурхондарё, Самарқанд ва Хоразм областлари беш йилликнинг биринчи йили планидан ташқари жун сотмоқдалар.

Ўзбекистон колхоз ва совхозлари куз мавсумида донли ва дуккакли экинлар экиш учун уруғлик фондини тўла жамғариб қўйдилар. Келгуси йил ҳосили фондига 90 минг тоннага яқин сифатли уруғлик тўпланди. (ЎзТАГ).

АСБЕСТИ ШАҲРИДАН ХАТ

Ўтмиш билан учрашув

1966 йилнинг 9 сентябрь куни мен умр йўлдошим билан Ўзбекистон рақс ва қўшиқ ансамбли концертига келдим.

Парда кўтарилди. Саҳнада доира садолари остида ёш ўғил ва қизлар пайдо бўлиб, миллий рақс ижро этила бошлади. У рақслар гулдурос қарсаклар билан бўлиниб турарди. Томошабинлар қувончининг чеки йўқ эди. У ерда ёшлик ва гўзаллик тантана қилаётгандек туюларди.

Мен концертнинг биринчи дақиқалариданоқ Раҳимовни эслаб кўз ёшларимни тўхтата олмадим.

1944 йилнинг ноябрида Польшадаги Нарва дарёси ёнидан 2-Белоруссия фронти ўтиб, биринчи ўзбек генерали Раҳимов полковник Морозовдан 37-ўқчи дивизияни қабул қилиб олди. У пайтда мен зенит тўплари қисмида медицина хизмати лейтенанти бўлганим учун деярли ҳамиша ва ҳар куни дивизия қўмондонлик пунктида генерални учратардим.

Раҳимов қўшинларни бошқаришда кўпинча олдинги позицияларда бўлиб, офицер ва солдатлар билан суҳбатлашарди. У ўз қарамоғидаги кишиларнинг руҳини яхши тушунарди.

Раҳимов истеъдодли генерал сифатида дивизияни Польшадан олиб ўтгач, Ғалаба кунига озгина қолганда Данциг остоналарида ҳалок бўлди.

Ўша оғир мина ёрилган дақиқада мен генерал ёнида бўлганлигим учун дарҳол санитария сумкаси билан унинг ҳузурига келдим.

— Ҳечқиси йўқ, шошилманг, — деди Раҳимов юрак атрофида оқаётган қонни қўли билан артиб. Мен унинг ярасини дарҳол боғлаб, кофеин қўйгач, госпиталга юбордик. Аммо у йўлда узилибди.

Мана, ўшандан буён 21 йил ўтиб, мен Ўзбекистон ёшлиги билан учрашдим. Бу учрашув Раҳимов ҳақидаги хотираларимни янгилади. Бунинг устига мен саҳнада ниҳоят усталик билан доира чалаётган ўрта ёшлардаги артистни кўрдим. У артист концерт бригадаси билан Раҳимов хизмат қилаётган қисмга бориб, фронтда концерт қўйиб берган кишига ўхшарди.

Фронтдош артист биз билан ёнма-ён экан, демак саҳна орқасида генерал ҳам бўлса керак, деган фикрни хаёлдан ўтказдим. Мен чиндан ҳам худди шундай бўлишини истар эдим.

Танаффус вақтида мен саҳнага чиқдим.

— Раҳимовни танийсизми? — деб сўрадим мен ансамбль бошлиғидан.

— Раҳимовлар жуда кўп. Сиз қайси Раҳимовни сўраяпсиз?

— Генерални...

Шу пайт кўпгина артистлар менга тикилишди. Мен уларга генералнинг сўнгги дақиқалари тўғрисида ҳикоя қилиб бермоқчи бўлдим. Аммо ўзимни йўқотиб, кўз ёшим беихтиёр оқаётганлиги учун нимадир ғудурладим-у, орқамга қайтдим. Менинг кайфиятим мутлақо бўғилган эди.

Агар имконияти бўлса менга Раҳимовнинг бирорта қариндошлари бор-йўқлигидан хабар бериб, уларнинг адресини юборишларингизни сўрардим.

Тимофей КУЗНЕЦОВ.

Республикамизнинг барча қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ўз байрамларини зўр муваффақиятлар билан кутиб олмоқдалар.

Шаҳар меҳнаткашлари деҳқонларни янгидан-янги техника билан таъминлаш учун сидқидилдан меҳнат қилмоқдаларлар.

Суратда: республика Халқ Хўжалиги Ютуқлари виставкасидаги пахтакорлар учун ишлаб чиқарилган машиналар кўргазмаси. М. НУРИДДИНОВ фотоси.

ЮБИЛЯРЛАРИМИЗ

ОТАХОН СЕЛЕКЦИОНЕР

Серқуёш республикамизда шундай ажойиб кишилар борки, бу кишилар ўзларининг меҳнатлари билан катта обрў орттириб, шуҳрат қозонганлар. Шундай кишилардан бири Ўзбекистон Фанлар Академиясининг академиги, Ленин орденли, Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик Фанлар Академиясининг ҳақиқий аъзоси, атоқли селекционер Сергей Степанович Канашдир. Бу олижаноб, меҳнатсевар илмпарвар отахон олим 70 ёшга тўлди.

Мана атоқли селекционерни қутлуғ кун билан муборакбод этиш учун унинг ҳузурига қараб кетяпмиз. Кўп ўтмай манзилга ҳам етиб бордик. Кенг тажриба майдонида «оқ олтин» чамандек очилган. Чамаси 30 ёшлардаги 4-5 ўсмир йигит оппоқ очилган момиқ пахтазор орасида. Бу шогирдлар ўртасида паст бўйли, ҳали анча бардам Сергей Степанович. Олим ўз шогирдларига нималарнидир куйиб-пишиб гапиряпти. Биз уларни узоқдан қизиқиш билан кузатиб турардик. Булар худди ота-боладек баҳс қилиб, янги навнинг афзаллиги ҳақида фикрлашишар эди. Муаммо ҳал бўлдими ҳар ҳолда кўнгиллари тинчиб, бепоён пахта даласидан чиқишди. Биз тиниб-тинчимас олимни муборакбод этиб, қаттиқ қучдик.

Отахон олимнинг қувончи янада ошаётганидан бўлса керак, у бироз ҳаяжонланар, ниҳоят «раҳмат», «раҳмат» деб қўярди. Хаёли эса узоқ ўтмишга бориб, шонли йиллар саҳифаси томон чўмди.

Сергей Степанович қариликни бўйнига олгани йўқ у ҳазил мутойиба қилиб:

—Мен 49 яшар йигитман, — дейди. Ҳа ҳақиқатан ҳам олимнинг айтган гапи ҳақ. Чунки олим ўзини шонли революцияда туғилганман деб ҳис қилади. Ўқиш, етук олимлар қаторига кириш шу Октябрь самараси натижасида бўлди. Совет пахтачилигини ривожлантиришга катта ҳисса қўшган Сергей Степанович узоқ йиллар тиним билмай, машаққат билан илмий кузатиш ишларини олиб борган. Қандай бўлмасин вилт касаллигига чидамли, юқори ҳосил берадиган янги пахта навлари яратиш С. С. Канашнинг доимо фикри-ёди бўлди. Қилинган орзулар фақатгина ўқиш, ўрганиш, тадқиқод олиб бориш натижасида тўла рўёбга чиқиши мумкинлигини бўлажак олим ёшлигидан биларди. Шунинг учун у ўз суҳбатларидан бирида:

— Ўқиш жафоли, ниҳояси вафоли деярди, меҳрибон онам. Онанинг бу гапида қанчадан-қанча ҳақиқат бор, — деди.

Оғир, аммо шарафли вазифани ҳис қилган селексионер узоқ тунлар ўз устида ишлади.

«С-460», «С-450», «С-450—555», «С-188» навларини яратиб, тажрибада синаб кўрди. 600 минг гектар ерга бу янги навлар экилиб, юқори ҳосил олишга муваффақ бўлинди. Шу билан бирга вилт касаллиги анча камайди. Бундан ташқари атоқли олим ғўзанинг хусусиятларини тинимсиз ўрганди. Чигитдаги мой миқдорини оширишга катта эътибор бериб, ғўзанинг юқори ҳосилдорлиги, унинг технологик сифатларини яхшилаш соҳасида тинмай ишлади. Шунинг натижасида «С-1225», «С-1622», «С-1711», «С-1759», «С-1945» янги сортлар пайдо бўлиб, булар «108-ф»дан афзалроқ бўлди. Чигитдан чиқадиган ёғ эса ошди.

С. С. Канаш бошчилигида яратилган янги «С-8802 -1», «С-1578», «С-1579», «С-3381», «147-ф» навлар ҳамда ингичка толали «144-1», «137-1» ва бошқа жуда кўп навлар халқ хўжалигимизда муваффақиятли қўлланиб, ажойиб натижаларга эришилмоқда.

Отахон селексионернинг 86 та илмий иши совет пахтачилигини ривожлантиришга бевосита қаратилган.

Сергей Степанович узоқ йиллар илмий-кузатиш, янги тадқиқотлар билан бирга ўқитувчилик ҳам қилиб, бўлажак қишлоқ хўжалик мутахассисларига пахтачилик равнақи ҳақида лекциялар ўқиди. Бир неча йиллар қишлоқ хўжалик институтида ўқитувчи, кафедра мудири бўлиб хизмат қилди.

Олимнинг яна энг яхши фазилатларидан бири, шуки, ёш мутахассисларга меҳрибонлик билан қарайди. Улар устида парвона бўлади.

Атоқли селекционер Сергей Степанович яратган, амалда синовдан ўтган навлар яхши хусусиятларининг барқарорлиги билан ажралиб турарди. Шунинг учун ҳам С. С. Канаш 1941 йили Давлат мукофоти лауреати бўлди. 1944 йили Республикада хизмат кўрсатган фан арбоби фахрий унвони берилган.

Буюк олим жамоат ишларида ҳам актив қатнашиб келмоқда. С. С. Канаш уч марта СССР Олий Совети, икки марта Тошкент шаҳар Совети депутатлигига сайланган. Унинг кўкрагида иккита Ленин ордени, тўрт Меҳнат Қизил Байроқ ордени, бир неча орден ва медаллар порлаб туришининг ўзи ҳам олимнинг қилган хизмати буюклигини, совет кишилари ўртасида катта шон-шуҳратга эга эканлигини исбот этиб турибди.

Ҳурматли отахон селексионер, олим Сергей Степанович, сизни туғилган кунингиз билан яна муборакбод этиб, сизга узоқ йиллар сиҳат-саломатлик тилаймиз.

О. САЙДАМИНОВ,
Б. АЗИЗОВ.

ОЛИМЛАР — МЕҲМОНИМИЗ

— Тарбия энг мураккаб масала. Бунга оила, мактаб, жамоатчилик—ҳаммалари баравар киришишлари керак. Ахлоқ темаси ниҳоятда кўп қиррали бўлиб—одоб ҳам, бурч ҳам, гўзаллик ва бошқа кўп хислатлар ҳам унинг таркибий қисмидир. Биз ёшларга буларнинг ҳаммасини сингдириб боришимиз, уларни ватанпарварлик, коммунистик ахлоқ, пролетар интернационализми руҳида тарбиялашимиз лозим. Фақат ёшларнигина эмас, ҳатто катталарни ҳам тарбиялашимиз керак. Шунингдек, ўзбек халқининг миллий традицияларининг яхши томонини давом эттиришимиз керак,—деди редакциямизга меҳмон бўлиб келган педагогика фанлари доктори С. Ражабов.

Даврада суҳбат қизиб кетди. С. Ражабовнинг гапи якдиллик билан маъқулланди. Бошқалар бу фикрни қувватлаб, ўз мулоҳазаларини айтишди.

Суҳбат давомида филология фанлари кандидати Ю. Султон, фалсафа фанлари кандидати Ойсара Пардаевна Умрзоқова, фалсафа фанлари кандидати Уринбой Тоштемиров ва бошқа олимлар кўп қимматли фикрларни айтишди.

Суратда: (ўтирганлар — чапдан ўнгга) О. П. Умурзоқова, С. Ражабов, Ю. Султон, Э. Салимова, (орқадагилар) М. Умаров, Х. Шайхова, О. Тоштемиров, М. Далиев ва Д. Шораҳмедовлар.

А. Тўраев фотоси.

Йирик олим, моҳир мураббий

Жамоатчилик Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби, Ўзбекистон Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси, юридик фанлари доктори, профессор Отабой Эшоновнинг туғилганига 50 йил ва илмий педагогик фаолиятига 30 йил тўлишини нишонлаяпти.

О. Э. Эшонов 1936 йили Ўзбекистон ССР Марказий Ижроия Комитети қошидаги Совет қурилиши ва ҳуқуқ институтини имтиёзли битириб, шу институтга СССР давлат ва ҳуқуқ тарихи мутахассислиги бўйича илмий ишга олиб қолинган эди. Унинг педагогик фаолияти 1936 йили бошланди. Дастлаб Ўзбекистон ССР Адлия Халқ комиссарлиги қошидаги икки йиллик юридик мактабида, сўнгра Тошкент юридик институтида давлат ва ҳуқуқ тарихидан лекция ўқиди.

1941 йил. 17 февраль куни машҳур олим, профессор И. И. Крилцов раҳбарлигида ўзбеклардан биринчи бўлиб, юридик фанлари кандидати илмий даражасини олишга муяссар бўлди.

Кейинчалик истеъдодли олим тадқиқот ишларини муттасил олиб борди ва докторлик диссертациясини ёқлади. Шундан сўнг ўн йил давомида САГУнинг давлат ва ҳуқуқ тарихи кафедрасини бошқарди.

1957 йилдан ҳозирга қадар Ўзбекистон Фанлар академияси Фалсафа ва ҳуқуқ институтининг давлат ва ҳуқуқ назарияси ва тарихи секторининг бошлиғи бўлиб ишламоқда.

Профессор давлат ва ҳуқуқ назарияси ҳамда тарихининг актуал масалалари юзасидан юздан ортиқ илмий асарлар муаллифидир.

Бу асарлар мамлакатимиз илмий жамоатчилиги томонидан юксак баҳоланди, совет юридик фанини бойитишга қўшилган катта ҳисса бўлди.

Ҳозир профессор Эшонов шонли сана — Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги шарафига «Бухоро Халқ Совет Республикаси» монографиясини тайёрламоқда.

Бу йирик монографик асардан ташқари у КПСС Марказий Комитети қошидаги марксизм-ленинизм институти топшириғи билан «Ўрта Осиё республикалари коммунистик ташкилотлари тарихи очерклари»ни ёзиб тугатди.

О. Э. Эшонов СССР Фанлар академияси «Давлат ва Ҳуқуқ институти томонидан чиқарилаётган «СССР давлат ва Ҳуқуқ тарихи» монографияси авторларидан биридир.

Олим фақат илмий асарлар ёзиш билан чекланиб қолмаётир. У республикамизда ўзига хос бўлган давлатшунос олимлар мактабини яратди. Унинг раҳбарлигида Ш. Ўразаев, А. Аъзамхўжаев, М. Ҳакимовлар юридик фанлари доктори илмий даражасини олишга муяссар бўлдилар. Ўнлаб фан кандидатлари Ўрта Осиё ва Қозоғистон республикалари илмий ва олий ўқув юртларида илмий ва педагогик иш олиб бормоқдалар.

Самарали илмий-педагогик ва жамоат фаолияти учун профессор О. Эшонов «Ҳурмат белгиси» ва уч марта Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланган.

Юбилей кунлари биз устоз Отабой Эшоновичга узоқ умр, сиҳат-саломатлик илмий ва педагогик фаолиятида янада улкан муваффақиятлар тилаймиз.

Т. АЮБОВ,
С. СУЛТОНОВ,
М. ЭШИМОВ,
Юридик фанлари кандидати.

АРМАТУРАЧИ ЙИГИТ

Ҳар сафар янги қад кўтараётган бинолардан ёғоч қолиплар ичидан чиқиб турган симларга кўзим тушса, хаёлимда Маҳкам ака гавдаланади.

Қорачадан келган бу забардаст йигит билан шу заводга ишга келган дастлабки кунда танишганман. Ўшанда у биз ёшларга иш кўрсатар экан:

—Арматура — йиғма темир-бетоннинг суяги. Шу борки темир-бетон яхлит, пухта. Йиғма темир-бетоннинг бутун мўъжизакорлиги — пишиқлиги ҳам, ишлатишга қулайлиги ҳам арматурага, қолаверса, сиз билан бизнинг меҳнатимизга боғлиқ, — деган эди. Унинг бу сўзлари ҳамиша ёдимда. Ишларимда ҳам унга эргашаман.

Маҳкам ака Ўсаровни ишчилар заводимимиз ветерани дейишади. Чунки унинг «Главташкентстрой»нинг темир-бетон буюмлар заводига арматурачи бўлиб ишга келганига ҳозир роппа-роса 17 йил тўлди. Ўшанда у ҳунар мактабини эндигина тамомлаган 17 ёшли ўспирин экан.

Тинимсиз меҳнат, ижодий изланишлар билан ўтган шу йилларни эслаб:

— Ҳозирги иш ниҳоят осон. кўп нарсаларни машина бажаради. Авваллари ҳамма иш қўл кучини талаб қиларди — дейди.

Цехимиздаги автоматик электр пайванд станоги, қирқувчи ярим автоматик ва букувчи станоклар ишимизни осонлаштириш билан бирга, суръатни тезлаштиради ҳам. Тошкент учун долзарб бўлган ҳозирги кунларда бу жуда муҳим.

Кўп йиллик самарали меҳнатлари эвазига «Меҳнатда ўрнак кўрсатгани учун» медали билан тақдирланган Маҳкам ака Ўсаров бошлиқ бригада ҳозир яна зўр ғайрат билан ишламоқда. Улар тайёрлаган арматуралар Высоковольтний массивидаги биноларни юксалтирмоқда.

Маҳкам ака Ўсаров ва ишчилардан Холбеги Бакирова, Александр Воронаев, Владимир Богатирев ва бошқаларга бундан буён ҳам катта муваффақиятлар тилаймиз.

М. НОРХЎЖАЕВ,
ишчи.

«Подмосковье» қурилиш поезди қурувчилари Чилонзорнинг 12-кварталида 12 минг квадрат метр майдонда тўртта 80 квартирали ва битта 50 квартирали уй қураётирлар.

СУРАТДА: шу қурилиш поездининг экскаватор машинисти Владимир Ткачовни кўриб турибсиз.

М. НУРИДДИНОВ фотоси.

ПОЙТАХТ ЯНГИЛИКЛАРИ

«БЕРЕЗКА» КАФЕСИ

Малобешёғоч кўчасида ойнаванд яна бир кафе қурилиб, фойдаланишга топширилди. Унга «Берёзка» деб ном берилди. Кафе ўзининг мазали таомлари билан хўрандаларни хушнуд этяпти.

БОЛАЛАРГА СОВҒА

Шаҳар яқинида бунёд этилаётган «Октябрь» массивида ота-оналар учун яна бир қулайлик яратилди. Массивнинг сўлим ва баҳова жойида болалар ясли-боғчаси очилди. Боғча фин уйлардан қурилган. Ҳозир унда 70 дан ортиқ кичкинтой мириқиб тарбияланмоқда. Улар учун ҳамма нарса муҳайё.

РАВОН ЙЎЛЛАР

Шу массивга борадиган йўллар бундан икки ой муқаддам ўйдим-чуқир, чанг-тўзон эди. Эндиликда бу йўлларга асфальт ёткизилди. Ўн километрлик масофада қурилиш машиналари бемалол қатнамоқда. Массивда йўлларни асфальтлаштириш давом этмоқда.

Партия группаси

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

— Биласизми,—деди мастер Усмонов партия группасининг ташкилотчиси Юрий Арутюнов билан суҳбатда, — яқинда Ёқубовни партия аъзолигига кандидатликка қабул қилган эдик, у бўлса ишга кеч қолиб келяпти. Шу ҳам ёшларга намуна кўрсатиш бўлдими?

Арутюнов бундан хабардор эди. Партия группаси йиғилишида Ёқубовни КПСС аъзолигига кандидатликка қабул қилишда Арутюнов ва бошқа коммунистлар ёш ишчининг ана шу камчилигини эслатиб ўтган эдилар. Ёқубов ўз камчилигини бўйнига олгандек бўлган эди, меҳнат интизомини бузмасликка сўз берган эди. У ўз сўзининг устидан чиқмаяпти.

Ўша куни партия группасининг ташкилотчиси ёш коммунист билан анчагина гаплашиб олди. Ёқубов яна ваъда берди. Шунга қарамасдан бу сафар ҳам ёш коммунистнинг ички тартибни бузмаслигига ишончи озроқ эди.

Ю. Арутюнов партия аъзолари билан гаплашиб чиқди. Уларнинг ҳаммаси ёш коммунистни партия йиғилишида муҳокама қилиш лозимлигини маъқул кўрдилар.

Партия йиғилишига 12 коммунист тўпланди. Йиғилишда расмиятчилик бўлмади, балки ҳар ким ўз билганини бемалол гапирди. Бу нарса Ёқубовга қаттиқ таъсир қилди. У ўзидан катта кишиларнинг гапларидан қизариб кетди. Ёқубов шу ерда унинг тақдири учун барча коммунистлар қайғураётганлигини биринчи марта сезиб олди. Шундан кейин у ўзининг ҳар бир ҳаракатини партия Устави билан ўлчаши лозимлигини дилидан ўтказиб қўйди.

Коммунистлар Ёқубовга партия топшириғи бериш лозимлигини айтдилар. Ёқубов расим солишни яхши билади. Шунинг учун унга деворий газета чиқаришга ёрдам бериш вазифаси топширилди.

... Ўшандан буён цех деворий газетаси қизиқарли чиқадиган бўлиб қолди.

Бир йил ўтгандан сўнг Ёқубов цех деворий газетасининг редактори қилиб тайинланди. «Чесалшик» деворий газетаси тўқимачилик комбинати бўйича ҳар йили ўтказиладиган конкурсларда энг яхши ўринни эгаллаб келмоқда.

Навбатдаги партия йиғилишларидан бирида Ёқубовнинг яна бир камчилиги кўрсатиб ўтилган эди: у кечки ёшлар мактабида ҳам баъзан дарсларга қатнашмас экан. Партия группасининг ташкилотчиси Ю. Арутюнов даставвал мактаб директори билан, кейин эса Ёқубов билан суҳбатлашди. Ёқубов ўзининг бу хатосини ҳам бўйнига олди. Шундан кейин ёш коммунист 10-синфни муваффақиятли тугаллаб, тўқимачилик институтига кирди. Ҳозир у 3-курсда ўқимоқда.

Яқинда цех партия группаси И. Ёқубовни мастер ўринбосари лавозимига тавсия этди. У бу вазифанинг уддасидан чиқмоқда.

Партия группасининг йиғилишида коммунистларнинг ўқиши тўғрисидаги масала ҳам кўриб чиқилган эди. Йиғилиш барча коммунистларни ўқишга жалб қилиш тўғрисида қарор қабул қилди. Ҳозир коммунистлардан 4 киши институтларда, 3 киши ўрта мактабда ўқимоқда, 5 киши эса техник-технологлик дипломини олди.

Партия группаси коллектив аъзоларининг сиёсий ва маънавий ўсишида катта роль ўйнаётганлигини ана шу мисоллардан кўриш мумкин. Мастер И. Усмоновнинг ўз билимини оширишида, унинг институтни муваффақиятли тугаллашида партия группасининг дўстларча қўллаб-қувватлаши катта ёрдам берди. Комбинат раҳбарлари партия группасининг фикрини қувватлаб, Усмоновни цех бошлиғи қилиб тайинлади.

Партия группаси коммунистларга, партиясизларга ҳаммадан кўра яқинроқ бўлиб, ишлаб чиқаришнинг ҳал қилувчи участкаларида туради. Партия группалари орқали партия ташкилоти омма билан алоқасини мустаҳкамлайди, комбинатнинг кўп қиррали ҳаётига ўзининг таъсирини ўтказади.

Тошкент тўқимачилик комбинати партия комитети партия группаларига раҳбарлик қилишда катта тажриба орттирди, уларнинг цех ва фабрикалар ҳаётидаги ролини оширишга эришди. Комбинатда 18 та бошланғич партия ташкилотларида партия группалари тузилган.

Партия комитети ва бошланғич партия ташкилотлари партия группалари ташкилотчилигига обрўли, актив жамоатчилардан тайинлаган. 111 партия группаси ташкилотчиларидан 53 киши олий ва ўрта малумотга эга. Булардан 44 киши хотин-қизлардир.

Ю. Арутюнов яқинда фабрика партия ташкилоти секретарининг ўринбосари қилиб сайланди. Унинг айтишига қараганда, фабрика партия ташкилотининг бюроси партия группалари ишини ташкил қилишда катта ёрдам бермоқда.

Комбинат партия комитетининг секретари А. Пивкина, секретар ўринбосари И. Хамидов, партком аъзолари Н. Мақсумова, А. Ҳолтоев ва бошқалар партия группаларининг иши билан мунтазам равишда қизиқиб турадилар, уларнинг ишларига ёрдам берадилар, ўз фаолиятларида уларга таянадилар.

Комбинат партия комитети ва бошланғич партия ташкилотлари партия группаси ташкилотчиларининг ўқишини мунтазам ташкил қилиб турадилар, уларнинг ҳисобини эшитадилар, иш тажрибаларини умумлаштирадилар. Фақат шу йилнинг ўзида партия группаси ташкилотчиларининг 6 марта семинар машғулоти ўтказилди. Бу семинарларда аъзолик бадалларини тўплаш тартиби, социалистик мусобақани қизитишда партия группаларининг роли, КПСС Устави — партия ҳаётининг қонуни, партия XXIII съездининг якунлари ва бошқа масалалар бўйича қўлланмалар берилди.

Партия комитети кейинги вақтда пардозлаш, тўқиш, ип йигириш фабрикалари ва механика заводи партия ташкилотларининг партия группаларига раҳбарлиги тўғрисидаги ҳисоботларини тинглади. Натижада кўпгина партия группалари фаолиятида катта ўзгариш бўлди, улар масалага ижобий ёндашадиган бўлиб қолдилар, коллектив ҳаёти билан боғлиқ бўлган масалаларни чуқур ўрганмоқдалар, хўжалик масалаларини ишнинг кўзини билган ҳолда ҳал қилмоқдалар.

Т. СОАТОВ,
Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитетининг инструктори.

МЕҲНАТДА ПЕШҚАДАМЛАР

ЗИЁКОР

Электр цехида иш қизғин. Йирик кабеллардан тортиб ингичка симларга қадар ҳаммаси шу ердан қувват олади. Бригада бошлиғи Зоир Ортиқов билан Ҳусан ака станокка лозим бўлган бир транспортёрни синчиклаб текширяпти.

Бир вақт узоқдан оёқ товуши эшитилди. Цех бошлиғининг ўринбосари Георгий Васильевич кириб келди.

— Ҳусан Каримович, — ташвишли оҳангда деди у, — ҳозир бетон қориш цехидан телефон қилишди. Агрегатнинг ток тармоқлари ишдан чиқибди. Бориб ёрдамлашсангиз, дегандим.

У гапга дарҳол тушунди. Асбоб-анжомларини олиб, йўлга тушди...

Ҳусан ака ёшлигиданоқ бирор ерда электр сими ўтказаётган монтёрларни кўриб қолгудек бўлса, ҳар қандай ўйинни ташлаб бўлса ҳам уларнинг ишига назар солар, диққат билан кузатарди. Болаликдан бошланган ҳавас уни Тошкент трамвай депоси қошидаги ҳунар мактабига етаклади. Бу ерда икки йил ўқигач, унга 5- разрядли электромонтёр деган ихтисос ва ҳужжат берилди. Шундан сўнг унинг меҳнат фаолияти бошланди.

Бир неча йиллар давомида 2- Тошкент трамвай паркида электр монтёрлик қилди. 1960 йилдан бошлаб 1-уйсозлик комбинатида ишлай бошлади.

Ҳусан ака Каримов ҳозир 54 ёшда. У ҳали бардам. Ўзининг меҳнатсеварлиги, ишчанлиги билан коллектив орасида ҳурмат қозонган. Шу билан бирга, жамоат ишларида ҳам актив қатнашади. Мана икки йилдирки, у Калинин район халқ судининг маслаҳатчиси. Комбинатнинг ўзида эса халқ контроли группасининг аъзоси сифатида халқ мулкини исроф қилувчиларга йўл бермайди.

Яқинда етти йиллик топшириқларини муваффақиятли амалга оширишда кўрсатган хизматлари эвазига кўплар қатори электромонтёр Ҳусан Каримов Ленин ордени билан тақдирланди.

Уттиз уч йилдан бери нур ишқида, эл-юрт ғамида ишлаб келаётган бу зиёкорни олий мукофот билан қутлар экансиз, у партия ва ҳукуматимизга чексиз миннатдорчилик изҳор қилади.

— Бу ёлғиз менгина эмас, бутун коллективимизга берилган мукофотдир. — дейди Ҳусан ака.

М. ТУРОБОВ.

КОРХОНА ТУҲФАСИ

«Оқ олтин» ҳосилини йиғиштириб олиш йил сайин кўпроқ механизациялаштирилмоқда. Конструкторлар янада мукаммал машиналарнинг лойиҳаларини тузиб бермоқдалар.

«Ташсельмаш» заводи пахтакорларга тезроқ тўрт қаторли пахта териш машинасини туҳфа қилиш мақсадида зўр шижоат билан ишлаб, кечагина тажриба учун «14 ХВ-2,4» маркали 25 та «зангори кема»ни тайёрлаб бўлди.

Янги машина икки қаторли «ХТ-1,2» пахта териш машинасидан пахтазорни бунчалик кенг қамраши билангина фарқ қилмайди. Янги агрегатда машинанинг детал ва узеллари қўйиладиган рама икки баравар кенгдир. Бу машина 50 от кучига эга бўлган «Т-28Х4» тракторга осилади. Бункери ҳам аввалгиларникидан анча кенг. Лекин, синчиклаб қарамаган кишиларга бу машина «ХТ-1,2» дан асло фарқ қилмайди. Конструкцияси ҳам, деталларнинг жойлашиши ҳам «ХТ-1,2» га ўхшаб кетади.

Аслида эса Давлат конструкторлик бюроси ва «Ташсельмаш»чилар янги машинани яратар эканлар, «ХТ-1,2»даги конструктив камчиликларни ҳисобга олдилар, албатта. Бутунлай яроқсиз бўлган узел ва деталлар олиб ташланди. Машина конструкцияси бироз соддалаштирилиб, бункерни очиб берувчи янада мустаҳкам гидроцилиндир ўрнатилди.

Илгариги машинада барча узеллар пайванд қилинадиган рама бруссаси бор эди. Янги машинада эса унинг ўрнига бир бутун квадрат труба қўйилди.

Шуларнинг ўзигина эмас, маълумки, машинада энг муҳими ишчи аппаратдир. Янги машинада бу аппарат Москвадаги халқаро виставкада олтин медалга сазовор бўлган «17-1,8» дагининг худди ўзгинаси. Лекин, унда шестернялар сони камайтирилган ва машина мавсумда атиги бир марта мойлашга мослаштирилган. Машинани бошқариш ва созлаш системаси ҳам шу мақсадда анча такомиллаштирилган.

Янги агрегат «ХТ-1,2»га нисбатан икки баравар серунумдир. У биринчи теримда 10 соатлик бир сменада 5-6 гектардаги пахтани тераолади.

Тўрт қаторли пахта териш машиналарининг сўнгги партияси Ўрта Осиё машина синаш станциясига, Хоразм областидаги Чкалов номли колхозга ва Сурхондарё областидаги «Ҳазорбоғ» совхозига жўнатилди.

Г. ДЕМИДОВ.

ОНА-ВАТАН БЎЙЛАБ

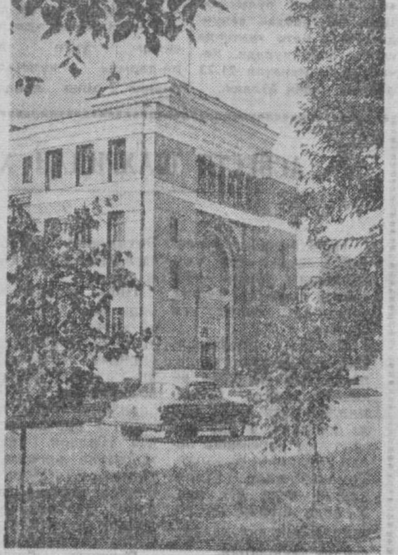

ОЛМАОТА. Қозоғистон ССР Фанлар академиясининг биноси.

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

Қачонгача сарсон бўламан?

Мен саксон баҳорни кўрганман. Бу вақт мобайнида артель ва фабрикада тикувчи бўлиб ишладим. Қўлимдан келганча эл бойлигини орттиришга ҳисса қўшдим. Фарзандларни тарбияладим. Тўнғич ўғлим Фахриддин Тўлаганов 1939 йили армияга чақирилди. 1943 йили қора хат олдим. Шундан бери ёлғиз яшаяпман.

Пенсия оламан. Эски уйда яшар эдим. Уруш йиллари маҳалла аҳли ҳашар қилиб уй қуриб берган. Яна эски уйимни тиклаб беришмоқчи бўлганда табиий офат — зилзила бўлди. Район коммунал хўжалиги ваъда қилган қурилиш материалларини бермади.

Зилзиладан кейин маҳалла активлари уйимнинг яроқсизлиги ҳақида акт тузишди. Мен у акт билан Октябрь район ижроия комитетининг собиқ раиси Норқўзиев ҳузурига бордим. У қурилиш материалларидан ёрдам беришни ваъда қилди. Аммо ёрдам берилмади. Аризам йўқ бўлиб кетди. Маҳалла активи яна қайтадан акт тузди. Мен у актни олиб ёрдам бериш комиссиясининг раиси Ҳ. Қурбонов ҳузурига бордим. Аризам юзасидан комиссия келиб, уйимни текширди, ёрдам бермоқчи бўлди.

Айтилган ваъда амалга ошавермагач кейин яна ариза билан райижрокомга бордим. Улар мени Қурбоновнинг ёнига юборишди. Қурбонов қўлимга бир қоғозни тутқазиб, шу қоғозни кўрсатсангиз 200 сўм пул билан қурилиш материали беради деди. Уйимга одам юбормоқчи бўлиб Қурбонов қоғозни стол ойнаси остига тиқиб қўйди. Бир неча кун кутдим. Ҳеч кимдан дарак бўлмади.

Кутиш фойда бермагач бир неча киши ёрдам сўраб ариза ёздик. Бола-чақали, дуруст кишиларга ёрдам беришди. Мана қўшним Ҳабиба Дадақўзиева уй ремонтини битказиб, ижарага қўшни ҳам киритиб олди. Унга 90 сўм ёрдам берилди. Менга ҳам 40 сўм беришган эди. Оладиган пенсиям ҳарҳолда тирикчилигимга етса ҳам, ҳамма камчиликларга етмайди.

Мана куз ҳам келди, совуқ тушиб қолди. Егинсочинли кунлар бошланди. Мен эшикда ётибман. Тўғри, қўни-қўшни, қариндош-уруғлар таклиф қилишяпти. Аммо мен бировга ортиқча юк бўлмай дейман.

Сора ТОШМАТОВА,
Октябрь район Уйғур кўчасидаги 149 уй.

РЕДАКЦИЯДАН: Редакция хатлар бўлими шикоят юзасидан текшириш ўтказиб, фактларнинг ҳаммаси тўғри эканлигини аниқлади. Район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Абдурасулевга бу масала юзасидан мурожаат қилинганда, у албатта ёрдам беришни ваъда қилди. Аммо билмадик, қачонгача ваъдалар амалга оширилмай қолиб кетар экан?

Шанба оқшоми

Кўнгил дафтаридан

ЛОЛА ТУТГАН ҚИЗГА ХАТ...

Қўлингда бир даста қип-қизил лола!.. Кўзларингда шодлик учқунлари, лабларингда билинар-билинмас табассум... Ёшсан, ниҳоят латофатлисан, жозибанг бор, узоқ тикилиб турдим ўзингга.

— Қалай, лолаларим чиндан чиройликми? — дея сирли жилмайиб лолага ишора қилдинг. — Совға... энг яқин кишимдан, — деб яна қўшиб қўйдинг. Тушунмайманми? Тўлиқ тушундим, бу маълум нарса. Ёшликнинг ўзи инсоннинг бахтиёрлиги, ҳаётнинг гули. Шундай пайтларда муҳаббат ҳам қўшилса, жуда соз, нур устига аъло нур... Сен яна ҳам ҳусндор, гўзалроқ бўлиб кўриндинг...

Аммо... бир неча кун бўлдики, юзларингдаги шўхлик, гўзаллик нечундир само сайёралари каби сўна бошлабди... Сабабини ўзинг яхши биласан.

Ёдингда бўлса керак, дам олиш куни эди; иккингиз қаердандир келаётган экансиз. Кўришдик, у биздан 10 — 15 қадам нарига бориб сени кутиб турди. Мен сенинг кучинг билан кўкларга кўтарилиб, оппоқ сутга чайиб мақталган «йигит»ни биринчи марта кўрдим.

— Озода, бу ўшамп? — деб сўрадим.

— Ҳа, ўша, — дединг ички тўлқинланиш билан.

— Ҳа, ёқдими, ҳм...

— Сен унинг оилали киши эканлигини, икки фарзанди борлигини биласанми? — дедим юзингга очиқ. (Чунки университет газетаси редакциясига ўша йигит тўғрисида фельетон келиб, текширилаётган кунлар эди).

Шу минутнинг ўзида юзларингнинг чиройи қочиб, кўзларинг бутун коинотни унутиб қиладиган шўхлигидан бир зумда ажради. Табиий ҳол бу; менинг нохуш хабарим сенга таъсир этиши керак ҳам эди-да. Лекин сендан нималарни эшитдим...

—Бўлса, бўлар, болалари бўлса ўзига, менга нима... Унда сизнинг нима ишингиз бор? — дединг лабларингни буриб, нотаниш аёлникидай ўзгарган товуш билан. — Тўғри, унинг хотини, оиласи, болалари бор. Лекин у оиласидан кўнгли тўлмаган, бахтсиз киши... Сиз уни ниҳоят бахтини, ўлмас муҳаббатини топгани учун айбламоқчимисиз. У чиндан севган кишисини топса ҳам, оиласини, 2 та сапсариқ болаларини деб ўзини бахтсиз этсинми?...

Ёш аралаш айтган сўзларинг қўрғошин парчаларидай ёғди, товушинг аста кўтарила борди:

— Дуруст, у мендан каттароқ, орамиздаги 18 ёш, фарқсиз... асло тўсиқ бўлолмайди. Бир-биримизни севамиз, энг яқин сирдошмиз, дўстмиз. Ҳатто турмушга бўлган қизиқишларимиз ҳам, завқимиз ҳам, фикримиз ҳам бир хил. Сиз бўлса оила... болалари дейсиз...!

Озгина вақтнинг ўзида қанчадан-қанча сўзларни қалаштириб ташладинг. Сен унга қаттиқ ишонганинг маълум бўлди. Аввало ўша киши кўзимга жуда хунук кўриниб кетди. Қолаверса, кўра, била туриб, ўзингни чўққа уришинг... Ҳар бир одам каби сенинг ҳам жуда-жуда бахтли бўлгинг, бахтга эришгинг келади. Ҳар кимнинг ҳам бунга ҳаққи бор, албатта. Лекин сен бир нарсани унутмоқдасан, ўзга кишининг бахтини ўғирлаш билан бахтли бўлиш инсофданми?

Асло! Минг-минг маротаба йўқ! Сенинг танишингнинг сендан олдинги «муҳаббат»лари тўғрисида жуда кўп эшитганман. Аммо ишонмаган эдим, лекин бугунги суҳбатимизда сендан эшитган янги «муҳаббат»дан сўнг, уларнинг ҳаммасига ишондим. Афсонавий далил, сохта севги қурбони бўлишинг нақадар аянчли!

Келгуси келадиган баҳорларда яна кўплаб қизларга лола тутқазар, гулдастага юрагини ўраган бўлиб, яна кўп қизларни йўлдан урар... Ким билади...

Шуни унутма, Озода, синглим! Сен ҳали студентсан! Устидан кўз ёши томиб турган муҳаббат ҳеч қачон бахт келтирмайди. Студентлик йилларингни зое кеткизма, курсдошларинг ва тенгқурларинг юзига доғ туширма! Мен сенга бир дўст сифатида очиқ ёзяпман, холос, эй лола кўтарган қиз!

Мамасидиқ ТУХТАСИНОВ,

ОТАЛАР СЎЗИ

НАСИҲАТЛАР

ҲАБИБИЙ

Ёмон сўзларга одат қилма зинҳор,
Ёмон сўздан, билурсан, барча безор.

* * *

Ҳар иш қилсанг ўз андозанг билан қил,
Агар андозасиз қилсанг зиён бил.

* * *

Қароқчи, ўғриларга қилма шафқат,
Тузалмас ҳар неча қилсанг насиҳат.

* * *

Ёмондан ҳар маҳал парҳез этиб қоч,
Ёмон қилгай сени охир, кўзинг оч!

* * *

Амалдорлар қошида, сақла кўзни,
Билимдонларга ўйлаб сўзла сўзни.

* * *

Ёз ишини қишга қўйма
Қиш ишини ёзга ҳам,
Эртага қўйма, бугунги—
Ишга иш бўлмайди зам.

* * *

Ҳоким ўл нафсингга доим
Бўлма маҳкуму асир,
Тўймағур нафсингга бўйсунсанг.
Ҳароб этгай ахир.

* * *

Масту аҳмоққа насиҳат
Айлама, чекма алам,
Сапчигай қайтиб, ўзингга
Кир қилур кўнглингни ҳам.

* * *

Бировга бўлма юк,
балким бировларнинг юкин олгил,
Самимий ақл ила
ҳикматли сўзларга қулоқ солгил.

* * *

Буюк фаҳм айлаб ўзни
Кеккайиб кибру ҳаво қилма,
Бир одамман деб ўзни
Ўйлаю сўнг муддао қилма.

МОСКВА. Тўрт зебо қиз гўё ҳавода парилардек парвоз этарди. Арфа Бах, Гендел, Шуберт. Дебюсс ва Григ музикаларини кетма-кет чалади. Саҳнада оромбахш овоз янграйди. Буни Москонцерт арфа квартети ижро этаётган эди.

Бу квартетнинг музика диапазони ниҳоятда кенг, бой. Унинг программасида XVII асрдан то бизнинг асримизгача бўлган атоқли композиторлардан кўпларининг асарлари ўрин олган.

Яқин кунларда бу квартет Украина ва Ўрта Осиё бўйлаб гастролга чиқишга ҳозирлик кўраётир.

Суратда: Арфа квартети (чапдан) Оксана Голубчиненко, Алла Бузкова, Марина Смирнова, Наташа Кочурина.

В. Генде-Роте фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

БИЛАСИЗМИ?

⊙ Сунъий чарм ишлаб чиқариш табиий чармга нисбатан йигирма баравар арзонга тушади. Сунъий чармга кетадиган сарф юз баравар камдир.

⊙ Панамада шам шаклида сер мой мевали дарахт ўсади. Маҳаллий аҳоли бу дарахт меваси — табиий шамни ўз кулбаларида ёқиб қўядилар.

⊙ Ҳайвонот оламида шер энг қаттиқ овоз чиқаради. Шернинг овози энг нозик овозга нисбатан юз минг баравар кучлидир.

⊙ Гольфстрим шимолий сув оқимининг уч минг метр остида яна бир кучли оқим аниқланган. Буни қарангки, у оқим Гольфстримга қарама-қарши томонга ҳаракат қилар экан.

⊙ Бир дарахтнинг танаси беш юз тонна, узунлиги 150 метрдир. Бу секвойя дарахти бўлиб, Шимолий Америка тоғликларида ўсади.

⊙ Шундай бактериялар борки, асфальтни таъмадди қилиб, бу билан йўл қурилишининг душмани ҳисобланади.

Маслаҳатларимиз

Қовундан тайёрланг

Қовунни янги узилган пайтида еб роҳатланишдан ташқари яна жуда кўп хил усулда истеъмол қилиш мумкин. Уни консервалаш, зиравор қўшилган сиркага солиш, қуритиб қоқи қилиш, мураббо қайнатиш, ҳатто ундан асал ҳам қилиш мумкин.

ҚОВУННИ СИРКАЛАШ учун бундай қилинади. Пўчоғи арчилган қовунни шиша банкага солиб. устидан зиравор қўшилган сирка қуйилади. Кейин бир литрли банка 15—20 минут, уч литрли банка 25 минут 85 даража иссиқликда тутилади. Бир литрли банкада сиркалаш учун 20 грамм шакарни чорак стакан сувда эритилади. Сўнг унга 0.75 стакан сирка қўшилади. Беш дона хушбўй қалампир, тўрт дона қалампир мунчоқ ва бироз долчин солинади. Сиркаланган қовун қуруқ ва салқин жойда сақлангани маъқул.

ҚОВУН МУРАББОСИНИ тайёрлаш учун унча етилиб пишмаган хушҳидли қовун олинади. Уруғи олиб ташланиб, пўчоғи тозаланади-да, юмшоқ қисми кубик шаклида тўғралади. (Икки-уч сантиметр катталикда бўлса ҳам бўлади).

Тўғралган қовунни 3—8 минут қайнаб турган сувга солинади. Бунда қовуннинг қанчалик етилганлигига, эзилувчанлигига алоҳида эътибор бериш керак. Ундан олиб совутилади, сўнг устига шарбат солинади. Кейин яна уч бор қайнатилади. Ҳар қайнатилгандан кейин саккиз соатга олиб қўйиб туриш керак. Охирги марта қайнатганда таъбга қараб ванилин ёки лимон кислотаси солиб юбориш мумкин.

Бунинг учун бир килограмм тозаланган қовунга 1,2 килограмм шакар, ярим литр сув, уч грамм лимон кислотаси ишлатилади.

Миниатюралар

— Ўрток директор, мана бу қолдиқлардан биринчи сортли маҳсулот ишлаб чиқартира оласизми?

— Бу мумкин эмас. Чунки бизнинг фабрикамиз фақат иккинчи сортли маҳсулот ишлаб чиқаради.

□ □ □

— Нега энди иккала тишимни суғуриб олдингиз? Биттасигина оғрияпти девдимку, сизга!

— Ахир сиз менга бир жуфт товуқ олиб келдингиз-ку!

□ □ □

— Мен тўғримда ёзилган бу фельетоннинг эллик проценти ёлғон.

— Нима деб даъво қилибди?

— Гўё мен юз процент бюрократ эмишман.

□ □ □

— Икки грамм никотин отни ўлдирармиш.

— Ё товба! Отга чактиришнинг нима кераги бор экан!

□ □ □

Болалар боғчасининг тарбиячиси ҳикоя қиларди:

— Сигирлар кўк ўт ейишади.

Бир бола ўрнидан туриб, савол берди:

— Бўлмаса, нима сабабдан сути оқ?

□ □ □

— Амаки, бу қанақа дарахт? — деб сўради бир бола агрономдан.

— Унинг ҳосилини кўрмай туриб, қанақа дарахт эканлигини мен қаёқдан билай.

□ □ □

— Ўрток директор, циркка ўт кетди!

— Олов ютадиган артистни зудлик билан чақиртиринг!..

□ □ □

Корхона директори омборчини чақиртириб, ундан сўради:

— Айтишларига қараганда, қимматбаҳо асбоб-ускуналарингиз ёмғирда қолганмиш.

— Туҳмат!— деди омборчи ҳаяжонланиб, — Бу асбоб-ускуналар ёғоч ва пластмассалардан қилинган.

Газетхонларнинг илтимосига биноан

ЕТТИ МЎЪЖИЗА

Искандар маёғи

Эрамизгача бўлган 332—331 йилларда подшо Александр Македонский (Искандар Зулқарнайн) қадимги грекларнинг машҳур пойтахти Миср Искандариясига асос солган. Бу шаҳардаги энг бой маҳаллалардан бири — саройлар ва шоҳлар сағанаси Брухоён маҳалласи саналар эди. Бу маҳаллада бутун дунёга машҳур бўлган санъат ва фан ҳомийси, музейлар макони Искандария Мусеони жойлашган эди. Юнон шоҳларида машҳур олим ва шоирларни саройга тўплаш қадимдан одат бўлган экан. Искандар Зулқарнайн мулкининг бўлиниши билан Миср ҳоқонлигини ўз қўлига олган подшо Птолемей I Сотер ўз даврининг барча машҳур олим ва шоирларини пойтахтга тўплаш билан ўз ҳокимияти шоншавкатини оширишга қарор қилди.

Шу мақсадда подшо Искандариядаги Муз ҳарами қошида махсус муассаса — Мусеонни ташкил қилиб. бу ерга олимлар ва шоирларни тўплади, уларни турмуш ташвишларидан ҳоли қилиб, ижод қилиш ва илмий текшириш ишлари билан шуғулланишлари учун бутун имкониятларни яратиб берди. Ўтмишда бой шаҳар бўлган, ҳаёт қайнаб-жўшган Искандария шаҳрига барча жойлардан олимлар оқиб кела бошлади. Мусеон машҳур Миср пойтахтининг илмий марказига айланиб, Фанлар академиясига ўхшаб кетар эди.

Искандария олимлари жуда кўп ажойиб ихтиролар ва янгиликлар очишди. Уларнинг кўпчилиги ҳаётда қўлланилмади, лекин баъзида олимларнинг кучи билан шундай ихтиролар қилиндики, у ўз замондошларини мисли кўрилмаган ажойибот сифатида қойил қолдирди.

Шундай мўъжизалардан бири Искандар маёғидир. У Фарос оролининг шарқий қирғоғида жойлашган қояга қурилган. У баландлиги 120 метр бўлган уч қаватли минорадир. Миноранинг пастки қавати квадрат шаклида бўлиб, ҳар бир деворнинг узунлиги 30,5 метрни ташкил қилади. Биринчи қавати йирик оҳактошлардан қурилган. Пастки қават дунёнинг тўрт томонига — шимолга, шарққа, жанубга ва ғарбга қаратиб қурилган. Иккинчи қават нафис мармар тахталар билан безатилган бўлиб, саккиз қиррали минорани эслатади. Миноранинг саккиз қирраси шамолнинг саккиз хил йўналишига қараб ясалган. Учинчи қавати — фонар — у думалоқ шаклда бўлиб, устига пештоқ қурилган. Унинг устида денгизлар худоси Посейдоннинг етти метрлар чамасидаги ҳайкали ўрнатилган.

Минорани гранитдан ясалган силлиқланган устунлар ушлаб туради. Юқорисида металлдан ясалган бутун бошли ойналар системасида нур акс этиб турувчи маёғ чироғи ёниб туради. Бу гулхан учун ёқилғини остки икки қаватнинг ичидан ўтган айланма зинадан олиб чиқилар эди. Бу зина шунчалик қулай эдики, маёғ фонаридаги гулханга ёқиш учун керак бўладиган ёнилғини эшакка ортиб олиб чиқишар эди.

Маёғ бир вақтнинг ўзида қалъа хизматини ҳам ўтаб, бу ерда каттакон гарнизон жойлашган эди. Миноранинг остидаги ертўлада қамалда қолган шароитда ишлатиш учун ичимлик сув солинган баҳайбат цистерна жойлаштирилган эди. Маёғ шунингдек кузатиш пункти ролини ҳам ўтар эди. Ундаги пухта ўйлаб ясалган темир ойналар кузатиш минораси чўққисидан туриб денгизни кузатиш имкониятини берар эди. Бу ердан туриб чақирилмаган меҳмонларнинг кемалари шаҳар яқинига ёндашмасдан анча илгари аниқлаш мумкин бўлар эди. Саккиз қиррали минорани бронзадан ясалган ҳайкаллар безаб турар эди. Уларнинг баъзилари шамолнинг йўналишини белгилашда флюгер хизматини ўтар эди.

Бу ажойиб иншоот 14 асргача мавжуд эди. Бу пайтда у анча шикастланганига қарамай. баландлиги 30 метрдан ошар эди. Фаросни шикастланган ҳолда кўрган араб ёзувчилари ҳам унинг улуғворлигига таҳсин ўқирдилар. Фарос XIV асрда зилзила натижасида қулаб тушган.

Ажойиб маёғ пойдеворининг қолдиқлари бизнинг кунларимизгача сақланиб қолган. Лекин у олимлар ва археологларни қизиқтирмайди. Ҳозирги Искандария ўзининг бошқа маёғига эга. У Фарос оролининг ғарбий этагида жойлашган бўлиб, ҳеч бир белгиси билан илгариги маёғни эслатмайди.

«Фарос» сўзи қадим замонларда маёғ сўзига равишдош бўлган. Қурилиш техникаси ажойиботлари, Фарос маёғини яратган Искандария олимларининг таланти ва ихтироси бизнинг кунларгача сақланиб қолган. Ҳаммамизга маълум бўлган «фара» (автомобиль чироғи) сўзи ҳам «фарос»дан олинган.

БЎШ ВАҚТЛАРДА

Кроссворд-шифрограмма

Вертикал бўйича: 1. Ёзув асбобларидан бири. 2. Уфқ томонларини кўрсатувчи асбоб. 3. Йиртқич ҳайвон. 4. Доим яшил субтропик ўсимлик. 5. Электр кучи билан ишлайдиган шаҳар темир йўли. 7. Ҳаво босимини ўлчайдиган метал барометр. 11. Обь дарёсининг чап ирмоғи. 12. Электр токи кучланишини ўлчайдиган асбоб. 13. РСФСРдаги область маркази (Волга дарёси Каспий денгизига тармоқланиб қуйиладиган жойга яқин бўлган шаҳар). 15. Улуғ рус саркардаси. 16. Табиатни ўзгартирувчи буюк олим. 21. Исландия оролидаги ёниб турган вулқон. 22. Бизнинг эрамиздан олдин қадимги Италияда кўтарилган қуллар қўзғолонининг машҳур йўлбошчиси. 24. Чизиқ ва чизиқчалар воситасида бўёқ бермай расм чизиш санъати. 27. Атоқли рус декабрист шоири. 28. Радио ёки телевидение ходими. 29. Қримдаги санаторий типидаги Бутуниттифоқ пионерлар лагери. 31. Бир вақтда ишлаётган, ўқиётган ёки дам олаётган бир группа кишилар.

Горизонтал бўйича: 5. Қишлоқ хўжалиги машиналаридан бири. 6. Ер шарининг Шимолий қутб доирасидаги ва унинг яқинидаги ерлар. 8. Атом оғирлиги 118,70 бўлган химиявий элемент. 9. Ўн тўрт мисрали шеърий форма. 10. Қуш. 14. Қалин, қаттиқ қоғоз. 17. Адриатика денгизининг шимолидаги ярим орол. 18. Атоқли ўзбек демократ шоири. 19. СССР космонавт-учувчиси, Совет Иттифоқи Қаҳрамони. 20. Вақт ўлчов бирликларидан бири. 23. Кулгили драматик асар. 25. Мураккаб нурнинг шиша призма орқали ўтиб, таркибий қисмларга ажралиши натижасида ҳосил бўладиган ранг-баранг чизиқлар. 26. Календарь йилининг ойларидан бири. 30. Грамматиканинг бир бўлими. 32. Спорт мусобақаларининг бошланиш пайти ва жойи. 33. Ёғин. 34. Тез юрар катта ҳарбий кема. 35. Капитан раҳбарлигидаги спортчилар группаси.

Шифрограмма: Кроссворддаги барча сўзларни тўғри топиб, уларни жой-жойига ёзиб чиққанингиздан кейин эса, шакл атрофидаги шифрограммага яширилган ўзбек халқ мақолини ўқишга ҳаракат қилинг. Бунинг учун сиз кроссворднинг жавобларидан калит ўрнида фойдаланишингиз керак.

Тузувчи: **Ҳамидулла АБДУЛЛАЕВ.**
Тошкент шаҳри.

ГАЗЕТАМИЗНИНГ 29 СЕНТЯБРЬ СОНИДА БОСИЛГАН ЦИКЛОКРОССВОРДНИНГ ЖАВОБЛАРИ

1. Кузнецов. 2. Зарафшон. 3. «Фаталист». 4. Километр. 5. Теодолит. 6. Целлофан. 7. Титикака. 8. Фонетика. 9. Максимов. 10. Риторика. 11. Комбинат. 12. Киквидзе. 13. Корнилов. 14. «Синчалак». 15. Альманах. 16. Ангелина.

„ЖОНКУЯР“ ОТА

ИНТЕРМЕДИЯ

Мактаб директорининг хонаси. Директор нималарнидир кўздан кечириб ўтирибди. Шиддат билан эшикни очиб. Жонкуяр киради.

ЖОНКУЯР — (мағрур) Ҳурматли директорга салом!

ДИРЕКТОР — Салом!

ЖОНКУЯР — Мен Жонкуяр Фармонбоев бўламан. Магазин мудири.

ДИРЕКТОР — (мулойим) Келинг, марҳамат, ўтиринг.

(Жонкуяр креслога ўтиради).

Эшитаман, қандай хизмат билан келдингиз?

ЖОНКУЯР — (гердайиб) Хафа бўлмайсиз. мен жудаям тўғри сўз одамман. Ҳақиқатни кишиларнинг юзига айтишга ўрганиб қолганман.

ДИРЕКТОР — (ажабланиб) Қани, эшитайлик.

ЖОНКУЯР — (баландлашиб) Мактабингиз менинг ўғлимга ёмон тарбия беряпти. Ўғлимнинг боши «икки»дан чиқмайди, ахлоқ ва интизоми ундан ҳам ёмон..

ДИРЕКТОР — Кечирасиз, сиз фамилиянгизни Фармонбоев дедингизми?

ЖОНКУЯР — Ҳа, худди шундай. Жонкуяр Фармонбоев. Магазин мудири.

ДИРЕКТОР—У ҳолда, кечирасиз, сизнинг ўғлингиз аълочи. Ҳатто уни 7-синфнинг фахри деса бўлади!

ЖОНКУЯР — (тутақиб, ўрнидан туради) Ана холос! Менимча, сиз ўз айбингизни хаспўшлаш учун шундай деяпган бўлсангиз керак?! Менинг ўғлим ёмон ўқийди! (Тутақиб) Ҳа, ёмон! Агар билишни истасангиз, у 7-синфни фахри эмас, балки доғи!

ДИРЕКТОР — (қатъий) Кечирасиз. биз сизнинг ўғлингиз билан ҳақиқатан ҳам фахрланамиз.

ЖОНКУЯР — Ана холос!.. (кинoя билан) Хўп, фахрланса, арзийдиган ўқувчи топибсизлар-ку! Яна сизлар тарбиячимишсизлар!

ДИРЕКТОР — (ҳайрон) Ҳеч нарсага тушунолмай қолдим. Ўзи сиз Фармонбоевнинг отасимисиз?

ЖОНКУЯР — И-е. ҳали шубҳаланаяпман денг! Мана удостоверениям, кўришингиз мумкин. (Гувоҳномасини кўкрак чўнтагидан олиб, директорнинг олдига зарда билан қўяди).

ДИРЕКТОР — Бир оз ўзингизни босинг.. Ўзи сиз ўғлингизнинг кундалик дафтарини кўриб турасизми?

ЖОНКУЯР — Ўғлимнинг «икки» баҳолари ҳақида менга хотиним доклад қилиб туради! (қатъий) Менимча, шунинг ўзи кифоя!

ДИРЕКТОР — (таъна билан) Ана кўрдингизми, ҳатто, сиз ўғлингиз Шавкатнинг кундалик дафтарини ўз кўзингиз билан кўрмайсиз, мактабда бўладиган ота-оналар мажлисига ҳам бирор марта қатнашмайсиз!

ЖОНКУЯР — (тутақиб) Сиз бўлсангиз, ҳатто, ўз ўқувчингизнинг исмини ҳам яхши билмайсиз! Менинг ўғлим Шавкат эмас. Шавкатжон.

ДИРЕКТОР — Ахир унинг исми синф журналида Шавкат деб ёзиб қўйилган-ку!

ЖОНКУЯР — Бунга мен айбдор эмас, метрикасини онаси олган эди, ўшанда шунақа ёзилиб қолган.

ДИРЕКТОР — Шундай денг?! Хўп, ҳозир аниқлаймиз. (Директор столига ўрнатилган кнопкани босади. Секретарь киради).

СЕКРЕТАРЬ — Чақирдингизми?

ДИРЕКТОР — Мумкин бўлса. 7-синфдаги Шавкат Фармонбоевни чақириб берсангиз.

СЕКРЕТАРЬ — Яхши...

(Секретарь чиқади).

ДИРЕКТОР — (мулойим) Мана, ҳозир ўғлингизнинг ўзидан сўраб биламиз-қўямиз. Ўтиринг.

(Эшикни очиб, Шавкат рухсат сўрайди).

ШАВКАТ — Салом, мумкинми?

ДИРЕКТОР — Салом. Марҳамат, кир, киравер. (Шавкат хонага киради). Қани, Шавкат, дадангга ўзинг айт-чи...

ЖОНКУЯР — (тутақиб) Ҳой. нима деяпсиз ўзи, бу менинг ўғлим эмас-ку!

ШАВКАТ — (шошиб) Амаки, сизнинг ўғлингиз Шавкат нариги мактабда ўқийди. Менинг ҳам отим Шавкат, фамилиям Фармонбоев.

ДИРЕКТОР — Эшитдингизми, ўртоқ Жонкуяр Фармонбоев! Сизнинг ўғлингиз қўшни мактабда ўқир экан.

(Жонкуяр ҳаяжонга тушади).

ЖОНКУЯР — (эшикдан чиқиб кетаётиб) Эҳ, хомкалла! Нима учун мен ўғлимнинг қайси мактабда ўқишини хотинимдан сўраб олмадим?!

Шукурулла ШОДИЕВ.

„АҚЛЛИ“ КУЧУК

Икки киши паркда учраб қолишди. Жуда ҳам чиройли кучугингиз бор-да деди бири иккинчисига.

Э, ақллилигини айтмайсизми,— жавоб берди шериги, — 10 пфеннинг ташласангиз у дарҳол нон дўкондан булочка олиб келади.

Дўсти кучукни синаб кўрмоқчи бўлиб, унинг олдига 1 марка пул ташлади. Кучук пулни тишлаб олиб кетди-ю, аммо орқасига қайтмади.

— Сиз мени алдадингиз-а,— деди шериги хафа бўлиб.

— Сиз унга 10 пфеннинг берган эдингизми?

— Йўқ 1 марка бергандим.

— Мен сизга фақат 10 пфеннинг беринг деган эдим-ку, сиз бўлсангиз бир марка берибсиз. 1 марка тушиб қолса дарҳол киноға югуради у.

Нилуфар «Победа» истироҳат ва маданият боғига борган ҳар бир киши чаман-чаман очилган бундай гулларни кўриб завқ-шавққа тўлади.

М. Нуриддинов фотоси.

ШИФОКОРЛАР МИНБАРИ

ВИКАИР ВА ВИКАЛИН

Куз келиб, салқин тушабошлади. Об-ҳавонинг пасайиши, ёғингарчилик баъзи касалликларга таъсир қилади, албатта. Шу кунларда ошқозон ва 12 бармоқли ичакларида яралари бор беморлар дардлари безовта қилаётгани ҳақида врачларга мурожаат қилмоқдалар.

Викаир билан викалин дорилари эса бу касаллик билан оғриган беморларга малҳам бўлади.

Ватанимизда ишлаб чиқарилаётган ва чет эллардан келтирилаётган бу дорилар мураккаб дори-дармонлардан ҳисобланади. Уларнинг таркибида бурушттирувчи, микробга қарши таъсир кўрсатадиган висмут, ошқозонда ортиқча ишлаб чиқарилган кислотани камайтирувчи магний карбонати, чой содаси, ошқозон фаолиятини яхшиловчи отқўлоқ илдизи, ични мулойим қилувчи итшумурт, ўтказувчанликни камайтирувчи ва яллиғланишга қарши қўлланиладиган рутин моддаси ҳамда қисилувчанликка қарши таъсир кўрсатувчи келлин моддалари мавжуддир.

Ошқозон ва 12 бармоқли ичак касали билан оғриган беморларга тўрт-саккиз ҳафта давомида овқатдан сўнг кунига уч мартадан бир таблетка дорини ярим стакан сувда эритиб берилади.

Касаллик зўрайиб, оғриқ қаттиқ бўлса, даволанишнинг дастлабки кунлари бир йўла иккитадан таблетка эритиб ичирилади. Оғриқ пасайгач, бир таблеткадан истеъмол қилинади.

Бу дори-дармонлар билан касалхонада ҳам, уйда ҳам даволаниш мумкин. Лекин врач билан маслаҳатлашиб туришни эсдан чиқармаслик шарт. Викаир ва викалин билан даволаш вақтида беморларга ошқозон шираси секрециясини пасайтирувчи атропин, платифиллин каби дори-дармонлар берилмайди. Бир курс даволангандан сўнг (тўрт ҳафта) бир ой дам олиниб, кейин иккинчи курс даволанишга ўтилади.

Бу дорилар билан даволаниш вақтида ич кетиш ҳоллари юз бериши мумкин. Бундай вақтларда препаратнинг дозаси камайтирилади ёки вақтинча тўхтатилади.

М. ИСМОИЛОВ,
доришунос.

Фридрих Карл Кауль
Эйхман иши

Профессор, доктор Фридрих Карл Кауль Германия Демократик Республикасида яшайди. Унинг «Йўл ҳеч қаёққа олиб бормайди» китоби совет китобхонларига яхши таниш.

Эйхман суд процессида Карл Каульнинг ГДРнинг қораловчи вакили сифатида иштирок этишига йўл қўймаганлар. У судда кузатувчи сифатида қатнашган. Ўзининг «Эйхман иши» китобида Карл Кауль фашизмнинг ваҳшиёна жиноятларини фош қилибгина қолмасдан, бу қабиҳликларда кўп «хизматлар» кўрсатган, аммо ҳали ҳам Германия Федератив Республикаси ва АҚШда обрўли лавозимларни эгаллаб турган жиноятчиларни қаттиқ қоралайди. Сиз шу китобдан парчалар ўқийсиз. Китобни немис тилидан Қ. Вармбранд билан В. Васильков таржима қилган.

Бош прокурор Хауснер:

— Эйхман процессидан кўзланган мақсад битта: айбланувчининг жиноятлари ҳақидаги тарихий ҳақиқатни аниқлаш.

Профессор, доктор Кауль:

— Наҳотки Сиз, агар шароит яратиб берилмаган тақдирда, Эйхман бирон-бир яҳудийни лоақал чертишга журъат этарди, деб ўйласангиз?

Бош прокурор Хауснер:

— Суд процессида, шубҳасиз, Гитлер ҳақида ҳам, Гиммлер ҳақида ҳам, Кальтенбруннер ҳақида ҳам, Гейдрих тўғрисида ҳам гапиришга тўғри келади.

Профессор, доктор Кауль:

— Сиз ўлганларнинг номини санаяпсиз. Нимага энди Сиз ҳозир ҳам тирик юрган, Ғарбий Германияда обрўли амалларни эгаллаб ўтирган одамларнинг номини тилга олмайсиз?

(1961 йил 21 февралида Иерусалимда бош прокурор Израиль Хауснер билан профессор, доктор Кауль ўртасида бўлиб ўтган суҳбатдан).

ҚЎЛГА ТУШДИ...

1960 йил 11 май, чоршанба. Соат 18 дан йигирма минут ўтган... Оқшом. Аргентина пойтахти Сан-Фернандо шаҳрининг чекка кўчасидан мамлакат шимолига томон енгил автомобиль елиб борарди.

Гарибальди кўчаси яқинида саккиз цилиндрли «Форд» секинлай-секинлай, автобус бекатида тўхтайди.

Бу ерда, пойтахт марказидан ўттиз километр нарида шаҳар кўчаси кенг шоссега айланиб кетган. Шоссенинг икки четида бир қаватли қатор-қатор уйлар тизилган.

«Форд»нинг акула оғзига ўхшаш радиатори кўча четида қувурлар ётқизиш учун қазиб қўйилган траншея устида шундоққина осилиб қолгандай.

Йўловчилардан бири машинадан тушади. Капотни очади-да, мотор устига энгашади. Иттифоқо, йигирма беш ёшлардаги бир ўткинчи машина яқинига келиб тўхтайди-да, шофернинг ҳаракатларини қизиқиб томоша қила бошлайди. Одатдаги ҳодиса. Бу ҳаракатларда ҳеч бир ғайритабиийлик сезилмайди.

Шу пайт шаҳар автобуси келиб, бекатда тўхтайди. Ундан ёлғиз бир йўловчи — ёши элликлардан ошган киши тушади. Унинг қалин гардишли кўзойнак орқасидаги озғин, рангпар чеҳрасини аниқ кўриб бўлмайди. У автобусга бир қараб қўяди-ю, «Форд» томон бурилади. Траншеягача икки қадам қолганда хавотирланиб тўхтаб қолади...

Боягн ўткинчи унга кескин бурилиб қарайди. Йўловчи мулойимлик билан унга йўл беради. Лекин «ўткинчи» шиддат билан унинг қўлидан маҳкам ушлайди-да, бошига мушт туширади.

Йўловчи ўзини ҳимоя қилган бўлади. Бир қўли билан йўловчини итариб юборади, лекин йўловчи унинг қўлини қўйиб юбормайди. Бир зумда иккаласи ҳам траншеяга қулаб тушишади. «Форд» шофери машинада ўтирган икки киши шу ондаёқ траншеяга сакраб тушадилар. Тўрт кишилашиб ёпишадилар-у, йўловчининг қўл-оёқларидан кўтариб, «Форд»нинг орқа ўриндиғига — машина ичига ётқизиб қўядилар. Эшиклар қарсиллаб ёпилади. «Форд» ўрнидан жилади.

Муштлашиш бор-йўғи бир дақиқа давом этди, ҳеч ким кўрмади ҳам.

Шофер орқага ўгирилиб қарайди-да, соф немис тилида таъкидлайди:

— Қимир этманг, ғинг дерсангиз отиб ташлаймиз.

Асирнинг оғзини лейкопластир билан беркитадилар.

Бир соатдан ортиқ йўл босишади. Шофер хавотирланиб, ора-чора спидометрга қараб қўяди: тезлик ошиб кетса, полиция машинани тўхтатиши мумкин. Унда ҳаммаси барбод бўлади. Мудҳиш сукунат чўкади, манзилга яқинлашиб қолишгач, асирнинг кўзини боғлаб қўйишади. Машина, атрофида дарахтлар ўсиб ётган уй дарвозасидан ичкари киради. Асирни бир хонага олиб киришади. Индамай кўзини ҳам, «муҳрланган» оғзини ҳам бўшатишади. Асир қўрқа-писа атрофга аланглайди. Хона ичи ғарибгина: бир чеккада каравот, ўртада стол, иккита стул турибди. У ўзини бу ерга олиб келганлар билан суҳбатга киришмоқчи бўлади-ю, аммо улар бир оғиз ҳам гапирмайдилар. Улар, асир яширинган заҳар пластинкасини ютиб юбормаслиги учун унинг тишларини, танглайини диққат билан текшириб чиқадилар. Кейин уни ечинтириб, арзон баҳо костюмини, ич кийимларини ҳам кўздан кечирадилар. Асир қаршилик қилмайди. Аксинча, улар билан гаплашишга яна бир неча бор уриниб кўради. Аввал немисча, кейин испанча гапиради. Аммо ўз саволларига жавоб ололмайди.

Текшириш ҳамон давом этади. Унинг бармоқларини, тирноқларининг тагини, қулоғининг ичигача текшириб чиқишади. Чап қўлини кўтариб кўришади. Асирнинг қўлтиғи остида ҳар бир эсэсчининг қони қайси группага киришини текшириб кўрганларида пайдо бўлган тиртиқ кўзга ташланади...

— Ҳақиқий исмингизни айтинг! — Бу сафар ҳам буйруқ аввалгидай немис тилида жаранглайди.

— Мен... сизлар қидириб юрган одамнинг ўзиман... Мен — Адольф Эйхман!

(Давоми бор).

ФУТБОЛ

СССР КУБОГИ ҲАҚИДА

Ҳамма ишқибозларга маълумки, Тбилиси шаҳрида 9 октябрда СССР Кубогининг ярим финал учрашувида Киев ва Минск шаҳрининг «Динамо» командалари беллашади. Бу йилги Кубок ўйинлари 25-марта ўтказилмоқда. Лекин айрим командалар борки, кубок ўйинлари учрашувларига локайдлик билан қарайдилар.

Мна, мисол учун олганимизда Фрунзе шаҳрининг «Олға» командаси билан учрашишдан «Гранитас» (Клайпеда) командаси бош тортган. Шунингдек, Кемерово шаҳрида ўтказиладиган «Кузбасс» — «Даугава» командалари учрашувига Рига вакиллари ўз вақтида етиб келмаган. Бундай ҳоллар кўп бўлмаса ҳам жуда кўнгилсиздир. Майли, бу ишларни СССР футбол Федерацияси кўриб чиқар. Келинг биз эса, Кубок ўйинлари тарихига бир назар ташлайлик. Ким кубок ўйинларини кузатиб борган бўлса, «Динамо» (Киев) командасининг 1954 ва 1964 йилларда СССР Кубогини қўлга киритганлигини эслаcа керак. Бу йилги футбол мавсумида ҳам киевликлар учинчи марта бу хрустал мукофотнинг эгаси бўлиш учун ғолибона одим ташламоқдалар. Яна улар «Дубль» мукофотнинг эгаси бўлиш учун ҳам астойдил ҳаракат қиляптилар. Яъни, СССР чемпиони ва СССР Кубогининг эгаси бўлиш учун улар ҳозир жиддий даъвогардирлар.

Бундан 25 йил аввал ҳам киевликлар «Спартак» (Москва) билан учрашишган эди. Бу кубок ўйинларида «Спартак» 8 марта ғалаба қозониб, динамочилар эса москваликлар елкасини уч мартагина ерга тегизишга муваффақ бўлганлар. Бир марта бу командалар учрашуви дуранг натижа билан тугаган. Тўплар нисбати эса 22:13 бўлиб, «Спартак» фойдасига ҳал бўлган. Киевликлар билан «Спартак» биринчи марта 1944 йилда учрашган эди. Бу матч 2:1 ҳисобида «Динамо»нинг мағлубияти билан тугаган.

1946 йил. Киевликлар Рига шаҳрининг «Динамо» коллективини 3:0 ҳисобида, Москванинг «Крилья Советов» командасини 2:1 ҳисобида енгиб, чорак финалда «Спартак» (Москва)га яна ютқазиб, 3:1 ҳисобида мағлубиятга учрадилар.

1947 йил киевликлар ним чорак финалда «Трактор» (Волгоград) командасини 2:1 ҳисобида мағлубиятга учратиб, чорак финалда тақдир уларни яна «Спартак» билан тўқнаштирди. Улар яна 2:0 ҳисобида ютқазиб қўйдилар.

1948 йил — динамочилар ўз йўлларида ереванлик клубдошларини 2:1 ҳисобида, ленинградлик клубдошларини ҳам 2:1 ҳисобида мағлубиятга учратиб, ним чорак финалда яна «Спартак»ка ютқазиб қўйдилар. Ҳисоб 1:0.

1949 йил — ним чорак финалга чиқиш учун бўлган курашда киевликлар икки кун мобайнида Горький шаҳрининг «Торпедо» командаси билан беллашдилар. Биринчи кун дуранг натижа (1:1) қайд этилди. Иккинчи кунги бўлган беллашувда улар 3:0 ҳисобида ғалаба қозониб, ним чорак финалга йўлланма олдилар. Яна улар «Спартак» дан 4:1 ҳисобида мағлубиятга учрадилар.

1951 йил — эски традицияга кўра, «Динамо» ним чорак финалда москваликлар билан беллашди. Бу йил ҳам улар «Спартак» дан 1:0 ҳисобида мағлубиятга учрадилар.

1954 йил — киевликларнинг ғолибона одими ўзининг юксак чўққисига кўтарилди. Улар шу йили «Спартак» (Москва)ни 3:1 ҳисобида мағлубиятга учратиб, сўнгра эса, пойтахт армиячиларини ҳам 3:1 ҳисобида, ярим финалда «Зенит» (Ленинград) чарм тўп усталарини 1:0 ҳисобида, финалда Ереваннинг «Спартак» коллективини 2:1 ҳисобида енгиб, фахрли хрустал кубокни қўлга киритган эдилар. Москва спартакчиларига олти марта ютқизганларидан сўнг, ниҳоят еттинчи марта уларни мағлубиятга учратган динамочилар кубокни қўлга киритдилар.

Шундан сўнг яна аввалги традиция давом этди.

1958 йил — динамочилар яна ним чорак финалда «Спартак»дан катта ҳисобда (4:0) мағлубиятга учрадилар.

1963 йил — «Локомотив» (Москва)ни 2:0 ҳисобида енгган киевликлар яна ним чорак финалда «Спартак»дан 1:0 ҳисобида мағлубиятга учрадилар.

1964 йил — «Динамо» аввал Боку ва Фарғонанинг «Нефтяник» командаларини 1:0, 4:1 ҳисобида, Ярославль шаҳрининг «Шинник» футболчиларини 3:1 ҳисобида мағлубиятга учратиб, ярим финалга йўлланма олди. Бу гал ҳам ярим финалда (энди ўнинчи марта) Москванинг «Спартак» командаси билан тўқнашди. Учрашувнинг биринчи куни ҳисоб очилмади (0:0). Ахир «Спартак»ни ютиш осонми! Улар 1938—1939 йилларда ва 1946 1947 йилларда 1963 йилда СССР кубогини қўлга киритган энг кучли командалардан бирида. Москваликлар учинчи марта икки йилда кетма-кет кубокни ўз қўлларида сақлаб қолиш учун «Динамо»га муносиб рақиб эдилар. Лекин бу спартакчиларнинг қўлидан келмади. Улар 3:2 ҳисобида киевликларга ютқазиб қўйдилар.

Икки марта СССР Кубогига ўз имзосини чеккан «Динамо» чарм тўп усталари ярим финалга йўлланма олиш учун бу йил ўз майдонларида спартакчиларни 4:1 ҳисобида мағлубиятга учратдилар. Бу йил ҳам фахрли хрустал кубокка ўз имзоларини чекиш учун киевликлар жиддий кураш олиб бормоқдалар. Бу йил киевликлар учинчи марта СССР кубогини Украинага олиб кетишлари ҳам мумкин. Бунинг учун уларнинг резервлари ҳам, техник ва жисмоний тайёргарлиги ҳам етарли. Лекин ҳали олдинда ярим финал ва финал ўйинлари турибди. Бу матчлар 1966 йил СССР Кубоги эгасини аниқлаб беради.

Э. ПОПОВ.
Республика категориясига эга бўлган судья.

Спорт

МЕХИКОГА ЙЎЛ ОЛДИЛАР

1968 йилда Мехикода ўтказиладиган олимпиада мусобақалари ўйинларига ҳозирдан тайёргарлик жуда қизиб кетди. 29 мамлакат спортчилари 12—20 октябрда «Халқаро спорт ҳафталиги» программасига кирган спортнинг ўн бир тури бўйича мусобақалашадилар. Бу ерда спортчилар юксак натижа кўрсатишларига табиат шароити йўл қўймаса керак. Чунки денгиз сатҳидан 2 минг 200 метр баланд бўлган Мексика табиий шароити спортчиларга таъсир қилмасдан қолмайди. Шунинг учун ҳам бу шароитга кўникиш учун кўп мамлакат спортчилари Мехикода тренировка машғулотларини олиб бормоқдалар.

4 октябрда Москва шаҳридан совет енгил атлётикачиларининг катта бир группаси Мексикага жўнаб кетди.

Уларнинг орасида гимнастика бўйича жаҳон чемпионлари М. Воронин ва Н. Кучинская, курашчи Р. Руруа, қиличбоз А. Никанчиков, Г. Свешников ва Т. Самосенко, енгил атлетика бўйича Европа чемпионлари Р. Клим, Я. Лучис, В. Кудинский, чарм қўлқоп устаси В. Агеев, сувга сакровчилар В. Бакланова, Н. Кузнецова, М. Сафронов ва бошқалар бор.

СОВЕТ ПОЙГАЧИСИНИНГ ҒАЛАБАСИ

Австриянинг пойтахти Вена шаҳрида мотокросс пойгаси бўйича жаҳон чемпионати тугади. Совет пойгачиси Виктор Арбеков 250 куб сантиметрлик мотоциклда Австрия бўйлаб ўтган мусобақада иккинчи ўринни эгаллади. Биринчи ўринни чехословакиялик Петр Добри эгаллади. 1966 йилги жаҳон чемпиони унвони эгаси мусобақа бошланмасдан олдиноқ маълум эди. Швециялик Т. Хальман мусобақада умумий ғалаба очколарининг кўплиги бўйича фахрли жаҳон чемпиони унвонига эга бўлган эди. Ўтган йилги жаҳон чемпиони В. Арбеков умумий ҳисобда тўртинчи ўринда қолди.

БИЛИБ ҚЎЙГАН ЯХШИ.

ГЁТЕ ЎТ ЎЧИРУВЧИ БЎЛГАН

Йўқ, йўқ, бу ҳазил эмас. Ҳар нарсага қизиқувчан кишилар ўйлаб топган латифа ҳам эмас. Иоганн Вольфганг Гёте ҳам ёнғинларда тутун «ютган». Маълумки у Веймар герцогининг саройида министр бўлган эди. У бошқа ишлар билан бирга ўт ўчиришни ҳам назорат қилар эди. Ёнғинни ўчиришда Гётенинг ўзи бир неча бор шахсан иштирок қилган.

Бу ҳақда Гёте А. Штольбергга шундай деб ёзади: «24-кун, жума, эрталаб соат ўн бир. Чоршанба куни тушдан кейин Готцфельдда тахминан беш соатлик масофада ёнғин чиқди. Биз етиб келгунча бутун қишлоқ ёниб кетибди. Фақат мактаб билан черковни ёнғиндан сақлаб қолишга тўғри келди. У жуда ажойиб томоша эди... Биз тунда соат иккида уйга аранг қайтдик...»

У Шарлотти Штейнга ёзган иккинчи хатида шундай деган эди: «Кеча мен Эттерсбургда эдим. Грос-Брембахдаги ёнғин тўғрисидаги хабар етиб келиши билан дарҳол ўша томонга йўл олдим. Аланга ичига қандай кириб қолганимни билмайман. Шундай пайтларда ўз ожизлигингни ҳис қиласан киши... Ҳеч ким ариқдан сув олиб келишни истамасди. Унинг ёнида аланга ёнарди. Мен ўша ерга туриб қичқирдим: «Бу ёққа, бу ёққа, йигитлар, ҳамма иш жойида!» Дарҳол бир неча киши етиб келиб, сув ола бошлашди... Менинг қошим куйиб кетди, оёғимга тўкилган сув шунчалик қайноқ эдики, бармоқларимни пўрсилдоқ қилиб юборди.

Бундан ҳам олдинроқ, икки минг йил муқаддам, қадимий Римда чавандоз оиласида шоир Овидий оламга келди. Унинг кекса отаси ўз фарзандини адлиячи ёки сиёсий арбоб қилиб етиштирмоқчи эди. Унинг ўғли эса шеъриятга қизиқарди. Овидийни шаҳар думасига аъзо қилиб сайлашди. (Дума уч кишидан иборат эди). Овидий ўз хизмати юзасидан Римда тунги полиция билан ўт ўчириш командасини назорат қилар эди.

Римда тез-тез ёнғин чиқиб турарди. Айниқса камбағаллар ва қуллар яшайдиган кварталлар бундан кўп азоб тортарди. Овидий ёнғиннинг олдини олиш ишини бошқарди. Ўт ўчирувчиларни ўзи ўқитди.

Кўпчилик ҳолларда Овидий ўз аравасига тушиб, одамлар боши устида аланга ёнаётган жойга ғизиллаб борарди.

Аммо на Овидий, на Гёте ижодида олов билан яккама-якка олишган кишиларнинг образи кўринмайди.

М. ЕГОРОВ.
(«Неделя»дан)

ДАЪВОГАРЛАР

Футбол бўйича республика биринчилиги мусобақаларининг саралаш ўйинлари тугашига оз қолди. Фақат биринчи подгруппада «Спартак» (Урганч) футболчилари Оққўрғон районининг «Ленинобод» колхози футболчиларини қабул қилганларидан сўнг саралаш ўйинлари ниҳоясига етади.

Бу учрашув хоразмлик футболчиларнинг турнир жадвалидаги ҳолатига унчалик катта таъсир этмаса ҳам, колхоз футболчилари учрашувда ғалаба қозонганлари тақдирда тўртинчи ўриндан учликка киришлари мумкин. Улар ҳозир йигирма очко билан тўртинчи ўринни эгаллаб турибдилар. «Заря» (Красногорск) командаси ҳам йигирма очко билан учинчи ўринда бормоқда. Юқоридаги икки команданинг учрашуви қайси бир коллективни республика чемпиони унвони учун кураш олиб боришини аниқлаб беради.

Биринчи подгруппадан «Пахтакор» (Андижон областининг Москва райони), колхози футболчилари йигирма етти очко билан ва Тошкентнинг «Восток» командаси футболчилари йигирма бир очко билан республика чемпионлиги учун кураш олиб бориш ҳуқуқини қўлга киритдилар.

Иккинчи подгруппада ҳам финал қатнашчилари аниқланди. Булар «Целинник» (Янги Ер йигирма очко), «Звезда» (Тошкент, 19 очко), «Ташкенткабель» (17 очко) командаларидир. Республика биринчилиги учун финал мусобақалар Андижон областида бир даврада ўтказилади. Финал мусобақаларнинг ғолиби «Б» класс мастерлар командалари составига киритилади.

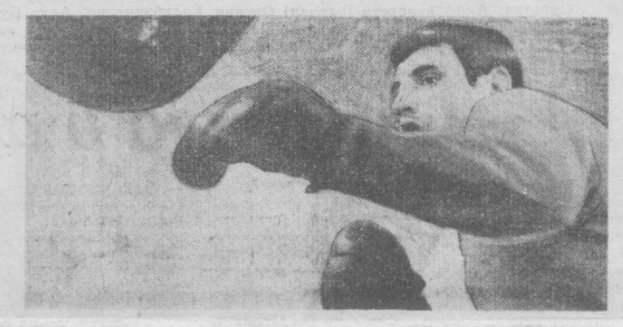

Наум Ходиа 1-қурилиш бошқармасида бўёқчи бўлиб ишлайди. У Киров районидаги 32-кечки ишчи ёшлар мактабининг 11-синфида ўқийди. Н. Ходиа бокс бўйича ёшлар ўртасида биринчи разрядга эга.

СУРАТДА: Н. Ходиа тренировка машғулотларида.

И. ЗАЙНИТДИНОВ фотоси.

«ТАҚДИР» «СОВЕТСКИЙ ПИСАТЕЛЬ»ДА

Ёзувчи Иброҳим Раҳим ўзининг «Ҳаёт булоқлари», «Чин муҳаббат», «Ихлос» романлари, «Ҳилола» повести ҳамда «Зангори кема капитани» китоби билан кенг китобхонлар орасида машҳурдир.

Москвадаги «Советский писатель» нашриёти ёзувчининг «Тақдир» романини нашр қилди. Ёзувчи бу асарда новатор-мутахассис ва партия ходимларининг газ қувурлари ётқизишдаги илғор методларни қўллашларини, уларни амалга ошириш учун йўлларда учраган тўсиқларни енгишлари, айрим кишилар онгидаги қолдиқларни йўқотиш учун олиб борилган курашни ва ниҳоят эскилик устидан янгилик ғалабасининг курашларда енгиб чиқишини тасвирлаган.

Романни Д. Холендра таржима қилган.

СУД ЗАЛИДАН

„ЮЗТА-ЮЗТА“НИНГ ОҚИБАТИ

Ичкилик одатда «юзта-юзта» дан бошланади, дейдилар.

Ҳа, тўғри, «юз»нинг кети «икки юз», «уч юз»... Хуллас, баъзилар борки, юмалаб қолгунча ичади. Лекин бу билан қутилса майлику-я, «юзта-юзта» нинг зарби не-не балоларга гирифтор қилишини билармикин.

Мана, қора курсида «Ўзбекгидроэнер г и я строй» ишчиси слесарь Иван Павлович Морозов ўтирибди. Унинг юзлари озғин, кўзида нур, белида кувват йўқ. Ўқтин-ўқтин йўталади. аламидан бош чайқаб:

— Мен, — дейди у афсусланиб, — бундан бир йил бурун тоғни урса толқон қиладиган забардаст эдим, ишлаб чарчамасдим. обрўйим ҳам ўзимга яраша эди, нима бўлди-ю ичкиликка ўрганиб қолдим...

Ҳа тўғри. Морозов ишхонада ишчиларнинг энг илғори эди, ҳамма уни ҳурмат қиларди. Ҳатто баъзилар Морозовдек ишлашни орзу қиларди.

Нима бўлди-ю, Морозов «юзта — юзта» нинг шайдоси бўлди. «Юзта-юзта» эса «икки юз», «уч юз»га айланиб Морозовни ўзига асир қилиб олди. Морозов ичкиликни ўргангандан сўнг ёлчитиб ишламади, бир кун ишласа, икки кун ишламай юрди. Натижада унинг чўнтагида пули камайди. У узоқ ўйлаб ўтирмай, уйидаги қўлга илинган бор буюмларни Олой бозорида пуллай бошлади. Қўлига пул киргач, ҳар куни ғирт маст бўлиб юрди. Бу орада Морозов СССР Олий Советининг янги Фармонига мувофиқ кўчада ҳар куни ичиб, одамларга тинчлик бермаганлиги учун ўн беш сутка ўтириб чиқди. У ўн беш суткадан чиққандан сўнг яна ичкиликни давом эттирди. У уйидаги шифоньер ва хотинининг кийимларини ҳам бозорга чиқариб арзонга сотди. Кейинги вақтларда эса у мутлақо ишлашдан воз кечди.

Морозов алькоголлик қилиб, одамларга тинчлик бермаганлиги учун иши судга ўтказилди. Суд эса Морозовни бир йил қамоқ жазосига ҳукм қилди. Бу алькоголь учун энг муносиб жазодир.

Р. ХЎЖАЕВ,
милиция младший сержанти.

Оқшом. Театр майдони.

З. ПЕНСОН фотоси.

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

КИНОтеатрларда

8 ОКТЯБРДА
ҚИШКИ БИНОДА

Уруш ва тинчлик — САНЪАТ САРОЙИ (кенг форматли рангли бадиий фильм, икки қисмдан иборат 1-серия, кеч соат 6-15 ва 9-15 минутда).
Қалбингда қуёш — СОБИР РАҲИМОВ номли (ўзбек тилида кечқурун), «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК» (рус тилида кечқурун). «СПУТНИК» (Кеч соат 6 да).
Гангиш — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖБА» (1-залда), «СПУТНИК» (кечқурун).
Неча йил, неча замондан бери — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «МИР», «МОСКВА» (кечқурун), «СПУТНИК» (кеч соат 8 да).
Она ва сукунат (1 ва 2-серия) — ДРУЖБА» (2-залда), НАВОИЙ номли (кечқурун).
Ноэль Фортюна — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 9-50 минутда).
Одесса каникуллари — «ЮЛДУЗ» (кеч соат 7 ва 9 да).

ЁЗГИ БИНОДА
(Кеч соат 8-20 минут ва 10 да)
Она ва сукунат (1 ва 2-серия) — ТЕЛЬМАН номли, НАВОИЙ номли.
Гангиш — «ФЕСТИВАЛЬ», КАФАНОВ номли.
Сахий аждар — «РАКЕТА».
Юпқа муз устидан — «ХИВА», «ОҚТЕПА».
Бугун — янги аттракцион — КИРОВ номли.
Яна тирик — «ВАТАН».
Ҳеч ким ўлишни истамади — 9 МАЙ номли.
Одесса каникуллари — «САЛЮТ».

9 ОКТЯБРДА
ҚИШКИ БИНОДА

Уруш ва тинчлик — САНЪАТ САРОЙИ (кенг форматли рангли бадиий фильм, икки қисмдан иборат 1-серия, кундуз ва кечқурун).
Қалбингда қуёш — СОБИР РАҲИМОВ номли (ўзбек тилида кундуз ва кечқурун). «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), «МОСКВА» (эрталаб соат 10, кундуз 12 ва 2 да), «СПУТНИК» (кундуз 12, 2, 4 ва кеч 6 да).
Гангиш — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖБА» (1-залда), «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).
Неча йил, неча замондан бери — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «МИР», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (кеч соат 8 да).
Она ва сукунат (1 ва 2-серия) — «ДРУЖБА» (2-залда), НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).
Ноэль Фортюна — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 3 ва кеч 9-50 минутда).
Одесса каникуллари — «ЮЛДУЗ» (кеч соат 7 ва 9 да).
Чет эллик аёл — «ЧАЙКА» (эрталаб соат 10 да).

ЁЗГИ БИНОДА
(Кеч соат 8-20 минут ва 10 да)
Она ва сукунат (1 ва 2-серия) — ТЕЛЬМАН номли, НАВОИЙ номли.
Гангиш — «ФЕСТИВАЛЬ», КАФАНОВ номли.
Юпқа муз устидан — «ОҚТЕПА», «ХИВА».
Сахий аждар — «РАКЕТА»
Бугун — янги аттракцион — КИРОВ номли.
Яна тирик — «ВАТАН».
Одесса каникуллари — «САЛЮТ».
Хатарли рейс — 9 МАЙ номли.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА 8/Х ва 9/Х да **Қирол Лир.**

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 бет

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Киров кўчаси, 22-уй.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор В3-02-49 дан В3-02-58 гача. Қўшимча телефонлар: секретариат ва иллюстрация бўлими — 5-62; партия, совет ва касаба союз ташкилотлари бўлими — 3-66; саноат, қурилиш ва шаҳар хўжалиги бўлими — 3-66; адабиёт, санъат ва маданият бўлими — 7-83; фан, олий ўқув юртлари ва мактаблар бўлими — 7-83; физкультура ва спорт бўлими — 3-79; Ахборот бўлими — 3-78; (шаҳар телефони В3-65-57); хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 3-79; эълонлар бўлими — 5—07 (шаҳар телефони — В38142).

8 ОКТЯБРЬ, 1966 ЙИЛ. Р. 13965 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Нашр Г. 27865.